

[Industriministeren]

pet om tilbagebetaling af tilskud til projekter, der lykkes.

Herudover tilsigter lovforslaget at give Teknologirådet mulighed for at anvende ordningen som et af flere teknologipolitiske hjælpemidler, herunder som led i en særlig indsats over for iværksættere.

Endvidere foreslås, at beløbsgrænsen for tilskud pr. virksomhed ophæves, da virksomhederne ikke bør afskæres fra at modtage yderligere tilskud, fordi de over en årrække til flere projekter i alt har modtaget 2 mill. kr. i tilskud, som skal tilbagebetales, hvis projekterne lykkes.

Bortset herfra videreføres lovens bestemmelser sort set uændret. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, er de øvrige ændringer, der foreslås, kun ændring af formuleringer, der har givet anledning til misforståelser, samt mindre tekniske justeringer og ajourføringer.

Med disse bemærkninger, og idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg tillade mig at anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg tillader mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social pension. (Forhøjelse af pensionstillægget).

(Lovforslag nr. L 218).

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Forhøjelse af beløb til personlige fornødenheder).

(Lovforslag nr. L 219).

Pensionisterne har gennem dyrtidsreguleringen kunnet holde mere end trit med den lønudvikling, der hidtil har været på arbejdsmarkedet. For at sikre, at pensionisterne også kan følge den lønudvikling, der er aftalt i overenskomstperioden 1987-89, har regeringen fundet det nødvendigt, at de sociale pensioner forhøjes.

Med en forventet lønudvikling på 4 dyrtidsportioner i perioden skal pensionen stige 1,2 pct. for at holde trit med lønudviklingen.

Forhøjelsen foreslås imidlertid udelukkende givet på pensionstillægget for at tilgodese pensionister uden eller med mindre indtægter, hvilket svarer til, at der på arbejdsmarkedet er givet mest til de lavtlønnede. Forhøjelsen vil derfor blive på 1,9 pct. for enlige pensionister og 2,2 pct. for samgifte.

Samtidig opnås sammenhæng med regeringens forslag til løsning af samspilsproblemet, fordi dette især kommer pensionister med ekstraindtægter til gode. Det vil sige, at de to forslag tilsammen dækker hele pensionistgruppen.

Den foreslåede regulering svarer til en samlet forhøjelse på 510 mill. kr. om året.

Også beløbet til plejehjemsbeboere til personlige fornødenheder foreslås forhøjet. Udgifterne hertil udgør 9 mill. kr. årligt.

Det foreslås, at de fulde forhøjelser sker med virkning fra 1. april 1987.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne hertil, skal jeg derfor på regeringens vegne anbefale forslaget til Tingets velvillige og hurtige behandling.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Hermed skal jeg tillade mig for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om beskatningen af pensionsordninger m.v. og lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m.v. (kildeskat). (Ophævelse i utide m.v. og efterbeskatning af fraflyttere m.v.).

(Lovforslag nr. L 220).

Lovforslaget fremsættes som et led i skattereformaftalen mellem regeringen, Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre.

Lovforslaget går ud på at ændre reglerne om efterbeskatning, når en dansk pensionsordning overdrages, belånes eller ophæves i utide.

For fuldt skattepligtige personer foreslås det at afskaffe den gældende tillægsskatteberegning og erstatte den med en egentlig indkomstbeskatning af det beløb, der hæves i utide m.v. Det svarer til det, der blev foreslået i lovforslag nr. L 129, der blev fremsat den 10. december 1986. Da efterbeskatningsreglerne for fuldt skattepligtige personer har nær forbindelse med efterbeskatningsreglerne for begrænset skattepligtige og ikke skattepligtige personer, er L 129 indarbejdet i det foreliggende lovforslag.

Efter de gældende regler kan tillægsskattepligtige benytte et underskud to gange, dels til modregning ved tillægsskatteberegningen, således at der ikke skal betales tillægsskat, dels til fremførsel af den negative indkomst til de efterfølgende 5 indkomstår.

[Ministeren for skatter og afgifter]

For fuldt skattepligtige personer med positiv skattepligtig indkomst, der ophæver en ordning i utide m.v., medfører forslaget om at erstatte tillægsskatteberegningen med en egentlig indkomstbeskatning ingen væsentlige ændringer.

For fuldt skattepligtige personer med negativ skattepligtig indkomst vil forslaget medføre, at den negative indkomst vil blive reduceret med det i utide havede beløb. Det er dette reducerede underskud, som kan fremføres til de efterfølgende 5 indkomstår. Et underskud kan herved kun benyttes én gang.

Efter de gældende regler skal begrænset skattepligtige og ikke skattepligtige personer ikke betale tillægsskat, men kun afgift efter pensionsbeskatningsloven. Denne afgift kan ikke kræves tilbagebetalt eller lempet med henvisning til de af Danmark indgåede dobbeltbeskatningsoverenskomster, idet bestemmelserne heri ikke omfatter sådanne afgifter.

For begrænset skattepligtige og ikke skattepligtige personer vil en indkomstbeskatning af det beløb, der haves i utide m.v., ofte ikke være mulig, idet de af Danmark indgåede dobbeltbeskatningsoverenskomster normalt tillægger bopælslandet beskatningsretten til sådanne beløb.

Det foreslås derfor, at begrænset skattepligtige og ikke skattepligtige personer skal betale en særlig tillægsafgift ud over afgiften på 40 pct. eller 35 pct., når en dansk pensionsordning ophæves i utide m.v. Tillægsafgiften skal efter forslaget fastsættes således, at denne afgift lagt sammen med den gældende afgift på 40 pct. eller 35 pct. medfører en samlet afgiftssats på 60 pct.

Endvidere går lovforslaget ud på at indføre regler om efterbeskatning af arbejdsgiverindbetalinger m.v. til ordninger oprettet i ansættelsesforhold, når indbetalingerne m.v. er blevet forhøjet ekstraordinært inden for en 5-årsperiode forud for, at den fulde skattepligt er ophørt som følge af fraflytning. For hovedaktionærer skal der dog ske efterbeskatning for en 10-årsperiode forud for skattepligtsophøret.

Efterbeskatningen sker efter forslaget ved, at arbejdstagerens indkomst forhøjes for det eller de år, hvori indbetalingerne m.v. er forhøjet ekstraordinært.

Efter forslaget skal der ved afgørelsen af, om der er sket forhøjelser, der er indkomst-

skattepligtige, ses bort fra forhøjelser, der er aftalt forud for 5-årsperioden eller 10-årsperioden eller følger af kollektive aftaler. Der ses tilsvarende bort fra forhøjelser, der følger af vedtægtsændringer eller ændringer i pensionsregulativer, når ændringen omfatter mere end 10 personer.

Endvidere er det efter forslaget kun indbetalinger m.v., der overstiger en vis minimumsgrænse, der efterbeskattes. For ordninger, hvor indbetalingerne udgør en procentdel af lønnen eller et bestemt beløb, udgør denne grænse 20 pct. af bruttolønnen. For tilsagnsordninger er minimumsgrænsen graderet i forhold til pensionsanciennitet.

Hvis arbejdstageren ikke opnår nogen fordel af de ekstraordinært forhøjede indbetalinger m.v., skal der efter forslaget kunne meddeles hel eller delvis fritagelse for efterbeskatningsreglerne.

Lovforslaget går desuden ud på, at der skal være adgang til, at rateopsparing og opsparing i pensionsøjemed kan henføres til beskatning efter pensionsbeskatningslovens § 50, når kontohaveren ikke er fuldt skattepligtig her til landet.

Forslaget medfører, at udbetalinger fra opsparingsordninger som de nævnte, der vælges henført til § 50, bliver skatte- og afgiftsfrie. Modsvarende er der ikke fradragsret for ordninger henført til § 50.

Efter de gældende regler er det kun forsikrings- og pensionskasseordninger omfattet af kapitel 1 i pensionsbeskatningsloven, der kan henføres til beskatning efter § 50.

Endelig skal der efter lovforslaget være adgang til, at kapitalpensions- og rateopsparingsmidler kan anbringes i beviser for indbetalt andelskapital i en andelskasse. Denne udvidelse af anbringelsesreglerne blev også foreslået i L 129.

Efter de gældende regler kan kapitalpensions- og rateopsparingsmidler for 50 pct.s vedkommende anbringes i aktier, konvertible obligationer, investeringsbeviser og sparekassernes beviser for garantikapital.

Den foreslåede ligestilling af aktier og sparekassers og andelskassers beviser for henholdsvis garantikapital og indbetalt andelskapital er fundet rimelig, efter at andelskasserne ved lov nr. 154 af 24. april 1985 om ændring af bank- og sparekasseloven i det alt væsentlige i relation til tilsynslovgivningen er blevet sidestillet med banker og sparekasser.

[Ministeren for skatter og afgifter]

Det forventes, at lovforslaget vil medføre en vis administrativ merbelastning.

Forslaget forventes endvidere at indbringe et vist merprovenu.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til Folketingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministre:

Spm. nr. S 860

Formanden:

Det som nr. 3 opførte spørgsmål (spm. nr. S 860), der er stillet af Leif Hermann (SF) til statsministeren, er taget tilbage.

Spørgsmålet, der hermed er bortfaldet, var sålydende:

3) Til statsministeren af:

Leif Hermann (SF):

»Kan statsministeren tilslutte sig de udtalelser, finansministeren har fremsat den 10. marts 1987 over for dagbladet B.T., hvor finansministeren er citeret for at sige, at »kravene til miljøet . . . (må) vige – disse udgifter må holdes nede på et minimum«?

Spm. nr. S 864

1) Til udenrigsministeren af:

Pelle Voigt (SF):

»Anerkender Danmark de kurdiske krav om nationale rettigheder, så f.eks. kurdere i Danmark, som ønsker det, fremtidig kan registreres som værende af kurdisk nationalitet og lade deres børn modtage modersmålsundervisning på kurdisk?«

Pelle Voigt (SF):

Det kurdiske folk er et af de folk i verden, som vi har de ældste skriftlige vidnesbyrd om i historien overhovedet. Det er et folk med en tusindårig egen kultur og et tusindårigt eget sprog og som har haft den historiske skæbne at bo et overordentlig strategisk beliggende sted, at bo i forbindelse med oliekluder, der i mange år har været omstridt blandt stormagter og blandt lande i Mellemøsten.

Kurdistan er i dag delt op mellem en række stater.

Vi ved, at ministeren ikke tidligere, at Danmark ikke tidligere har været specielt interesseret i at engagere sig i det kurdiske folks nationale problemer.

Vi ved, at Danmark til vores store overraskelse ikke har protesteret over de tyrkiske bombardementer af kurdiske landsbyer i Irak. Men det, vi spørger om i dag, er simpelt hen, om Danmark ikke, i det mindste for de kurdere, der bor her, vil ophæve den nationale undertrykkelse ved at anerkende disse menneskers nationale identitet og deres sprog.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Hr. Pelle Voigt har stillet mig to spørgsmål. Det første er, om kurdere i Danmark kan blive registreret som værende af kurdisk nationalitet. Til det er svaret, at i Danmark registrerer vi ikke personer på grundlag af deres etniske oprindelse.

Det andet spørgsmål, hr. Pelle Voigt har stillet mig, er, om kurdere her i landet kan lade deres børn modtage modersmålsundervisning på kurdisk. Jeg kan oplyse – uden i øvrigt at ville gå undervisningsministeren i bedene – at loven om fritidsundervisning giver mulighed for at tilbyde modersmålsundervisning, også på kurdisk, når lovens betingelser er opfyldt, bl.a. at mindst 12 deltagere er anmeldt til kursusset.

For så vidt angår modersmålsundervisning af fremmedsprogede børn i folkeskolen skal jeg henvise til det svar, undervisningsministeren har givet til et spørgsmål af hr. Bernhard Baunsgaard den 12. november 1986. Det er spørgsmål nr. S 259.

Pelle Voigt (SF):

Jeg takker ministeren for det kortfattede og ikke særlig klare svar.

Når ministeren siger, at man i Danmark ikke registrerer folk efter etnisk oprindelse, mener ministeren så, at det er umuligt inden for rammerne af gældende dansk praksis at opfylde herboende kurderes ønske om, at de i de dokumenter, der udstedes til dem af danske myndigheder, kan blive anført og registreret som kurdere i stedet for at blive registreret som irakere, tyrkere eller iranere?

[Pelle Voigt]

Er udenrigsministeren ubekendt med, at størsteparten af de indvandrere her i landet, der kaldes tyrkiske, er af kurdisk nationalitet, og at mange af dem kun dårligt forstår det tyrkiske sprog? Finder ministeren det på den baggrund rimeligt, at Danmark deltager i den nationale undertrykkelse og tvang, der ligger i, at den eneste officielle modernmålsundervisning, som disse mennesker kan tilbyde deres børn, er undervisning på det tyrkiske sprog, som er dem påtvunget hjemme med den lovgivning, som forbyder dem at tale deres eget sprog.

Hvorfor skal Danmark deltage i en sådan undertrykkelse? Er det bl.a., fordi der i dette ligger et pres på Danmark fra de tyrkiske myndigheder, der har sat sig meget imod f.eks. en indvanderradio og en modernmålsundervisning på det kurdiske sprog, som er forbudt i Tyrkiet i dag?

Albrechtsen (VS):

Jeg vil godt spørge ministeren, om det ikke faktisk er en indblanding i og en støtte til fordel for de tyrkiske generalers standpunkt, når man nægter at anerkende den kurdiske nationalitet og på den måde i virkeligheden støtter de tyrkiske generalers bestræbelser på at fejte det kurdiske spørgsmål ind under gulvtæppet.

Jeg vil spørge, nu hr. Pelle Voigt nævnte det: hvad vil regeringen gøre, når den nu er blevet gjort opmærksom på problemet, for at få det tyrkiske militærregime til at standse terroren imod den kurdiske befolkning? Vil regeringen tage konkrete initiativer over for de tyrkiske generaler?

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg forstår ikke, at hr. Pelle Voigt fandt mine svar uklare. De var så klare, som et svar vel næsten overhovedet kan blive, og jeg må fastslå, hvad jeg sagde første gang: at vi registrerer nu engang ikke personer på grundlag af etnisk oprindelse.

Så spørger hr. Pelle Voigt, om vi ikke kan gøre det alligevel. Jeg er sikker på, at når hr. Pelle Voigt får tænkt sig ekstra om, så kan han se, at det ville åbne nogle meget farlige og uheldige perspektiver, hvis man virkelig begyndte at registrere folk efter etnisk oprindelse. Så jeg beder om lidt omtanke i det spørgsmål.

Så vil jeg i øvrigt afvise, at Danmark skulle deltage i national undertrykkelse. Jeg har gjort omhyggeligt rede for de muligheder, der foreligger for at få sprogundervisning også på kurdisk.

Til hr. Albrechtsen, som mener, at vi her blander os i en stats indre anliggender, må jeg sige, at den anerkendelsespolitik, som vi følger, og som i øvrigt er blevet fulgt af skiftende danske regeringer, går ud på, at vi alene anerkender stater, hvorefter spørgsmål om anerkendelse af regeringer eller anerkendelse af nationale mindretal så slet ikke kommer ind i billedet. Så kommer hr. Albrechtsen ind på det kurdiske spørgsmål mere generelt, og jeg synes, man skal sige til hr. Albrechtsen, at det er et overordentlig kompliceret spørgsmål. I tidens løb er der ulykkeligvis begået mange grusomheder i området, både imod kurdere og også af kurdere. Uden at vi på nogen måde kan diktere nogen løsning for området, er det da klart, at vi her som alle andre steder må kræve løsninger med fredelige midler. Men den seneste tids begivenheder, hvor der har været aktioner fra både kurdisk og tyrkisk side, understreger jo de komplicerede og meget konfliktfyldte forhold, der præger hele det kurdiske spørgsmål, og som klart gør det vanskeligt at skabe en harmonisk løsning på problemerne.

Pelle Voigt (SF):

Jeg må medgive ministeren, at klarheden begynder at brede sig. Sådan som jeg forstår det, agter man ikke at protestere over for forsøgene på at udrydde den kurdiske nation. Danmark agter ikke at anerkende noget, der kaldes kurdisk nationalitet, ej heller i dansk udstedte identitetspapirer, efter ønske fra de folk, der skal bære disse identitetspapirer. Man ønsker altså at underlægge sig den tyrkiske, den irakiske og andre staters bestemmelse af, hvem der må have lov til at kalde sig en nation, og hvem der ikke må have lov til at kalde sig en nation.

Jeg er en lille smule rystet over ministerens forhold til spørgsmålet om modersmålsundervisning, for vi ved alle, at alle og enhver på aftenskolen kan få støtte, også til at uddanne sig i esperanto, ido eller volapyk, men det er jo ikke det, det handler om. Det, det handler om her, er, at vi har en stor, stor befolkningsgruppe i Danmark, som

[Pelle Voigt]

bliver tvunget til, hvis de vil have modersmålsundervisning i folkeskolen, at tale et sprog, som faktisk ikke er deres. Det ville svare til, at danske sønderjyske flygtninge fra syd for grænsen før i tiden, hvis de var taget til Sverige, var blevet tvunget til dér at tale tysk. Det er en helt urimelig situation.

Albrechtsen (VS):

Jeg må indrømme, at jeg er noget forbløffet over ministerens svar på mit spørgsmål om terroren.

Jeg vil godt stille det fuldstændig præcist igen: skal ministerens svar forstås således, at han altså støtter, at det tyrkiske militær gennemfører luftangreb, hvorved man dræber 800 civilpersoner, fortrinsvis kvinder og børn, som hævnakter? Mener ministeren, at det er så kompliceret, som han udtrykte det, at det er han ude af stand til at tage stilling til og reagere over for? Hvis det er tilfældet, taler det for sig selv om den grad af kynisme, som den danske regering efterhånden optræder med.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg må afvise over for hr. Pelle Voigt, at vi skulle underlægge os andres bestemmelse, som hr. Pelle Voigt siger. Danmark følger her en helt konsekvent anerkendelsespolitik, og det er den samme, som har været fulgt af tidligere regeringer. Jeg beder endnu en gang hr. Pelle Voigt tænke sig grundigt om og prøve at forestille sig, hvad der ville ske, hvis man begyndte at registrere folk efter etnisk oprindelse. Det er muligt, at en så ung mand som hr. Pelle Voigt ikke har nogen historisk viden herom. Men prøv at tænke få år tilbage, hr. Pelle Voigt! Det er et meget alvorligt problem.

Så må jeg sige til hr. Albrechtsen, at det er helt urimeligt at påstå, at jeg skulle støtte luftangreb, som kræver civile dødsopfre. Jeg kan gentage, hvad jeg sagde før: at her som andre steder må vi selvsagt kræve løsninger med fredelige midler

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 854

2) Til statsministeren af:

Leif Hermann (SF):

»Kan statsministeren oplyse, hvorledes hans ideer om en brugerafgift på miljøområdet er forenelige med princippet om, at forurenere betaler, og eksisterende afgiftssystemer på området?«

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg har svært ved at se, hvordan anvendelse af brugerafgifter på nogle områder behøver at komme i strid med princippet om, at det er forurenere, som betaler.

På væsentlige områder, først og fremmest når det drejer sig om erhvervenes og virksomhedernes forurening, kan vi jo direkte lade forurenere afholde udgifterne til forureningsbekæmpelsen, og det er regeringens linje.

På andre områder må vi måske i første omgang lade offentlige instanser afholde udgifterne, og i de tilfælde kan vi vel bedst lade forurenere betale ved at pålægge en afgift, som står i et rimeligt forhold til hans eller hendes belastning af anlæggene.

Men jeg forstår, at alle disse ting nu indgår i miljøudvalgets overvejelser om havforureningsplanen, og imødeser, at udvalget under dette arbejde også vil fordybe sig grundigt i, hvorledes vi bedst og pædagogisk mest rigtigt fordeler omkostningerne ved at skaffe samfundet et renere miljø.

Leif Hermann (SF):

Det er jo ikke blevet mere klart af, at statsministeren faktisk gentager sig selv en god uges tid efter med hensyn til, hvordan miljøudgifterne skal finansieres. Der er ikke noget sensationelt i, at man har særbidrag fra virksomhederne vedrørende kloakering. Der er heller ikke noget sensationelt i, at man har afgifter på andre områder.

Det, jeg ønsker at vide, er noget om den generelle brugerafgift. Nu er statsministeren åbenbart ret synsk med hensyn til, hvorledes vi arbejder i Folketingets miljøudvalg. Jeg vil gerne bede statsministeren om at bekræfte, om det er en rigtig forståelse af spørgsmålet, at det, der er inde i statsministerens hoved, er en generel brugerafgift, der pålægges uden om den almindelige beskatning, som de offentlige myndigheder pålægger borgerne. Jeg tænker her navnlig på den kommunale beskatning.

Løvig Simonsen (S):

Jeg fandt det meget betegnende, at statsministeren sagde, at nu skulle omkostningerne fordeles, sådan som det var bedst og pædagogisk mest rigtigt. Vil det indebære, når man taler om brugerafgifter, at statsministeren har miljøgebyr med i sine overvejelser, især miljøgebyr på ganske bestemte produkter som f.eks. handelsgødning?

Statsministeren (Poul Schlüter):

Nej, en afgift på handelsgødning er regeringen ikke tilhænger af.

Må jeg sige til hr. Leif Hermann, at jeg gerne vil bekræfte, at mine udtalelser i dag ikke er mere klare end de tidligere. Jeg vil også gerne bekræfte, at mine udtalelser ikke er sensationelle. Det har heller ikke været hensigten.

Min tankegang har blot været den, at når vi nu skal diskutere indførelse af regler, som betyder renere miljø og bedre forureningsbekæmpelse, og vi ved, at det både i anlæg og i drift kommer til at koste milliardbeløb, så skal vi ikke på forhånd udelukke, at det på visse områder måske kan være en løsning, at brugeren, det være sig industrivirksomheder eller andre erhvervsvirksomheder eller de private husholdninger, betaler en, lad os kalde det miljøafgift, som står i forhold til den forurening, den pågældende er ansvarlig for. Det mener jeg er i overensstemmelse med princippet om, at forurenere betaler.

Så er det, jeg føjer til: det er nok også ganske pædagogisk, at vi alle får en form for regning, således at vi oplever, hvor vigtigt det er at bekæmpe forureningen frivilligt, så regningen kan blive mindre.

Leif Hermann (SF):

Statsministeren kan ikke, sådan som udenrigsministeren gjorde det før, sige, at svaret var så klart, som et svar måske kan blive, hvilket rejser det principielt interessante problem, hvor klart et svar kan blive. Men statsministeren siger nu, at også husholdningerne skal betale ud fra princippet: forurenere betaler. Hvad er det, statsministeren tænker på? Er det husholdningernes udledning af spildevand til kloaknettet? Hvordan forestiller statsministeren sig at man skal beregne det, ud over en generel afgift fra husholdningerne? Hvor er så princippet om, at forure-

neren betaler, konkret udmøntet? Det var det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål, jeg vil stille, er: påtænker statsministeren at pålægge landbruget en afgift ved brugen af husdyrgødning? For den ved vi i hvert fald er med til at forurene. Det har regeringen selv indrømmet i sin handlingsplan.

Løvig Simonsen (S):

Jeg synes, det er udmærket, at statsministeren har en klar tankegang på dette område, men det ville være lige så vigtigt, hvis tankegangen blev fulgt op. Når statsministeren siger, at vi alle skal have en regning, så vi kan mærke det, hvilken regning sender statsministeren så til landbruget? Når statsministeren siger, at det er brugerne, der skal pålægges den afgift, vil jeg gerne spørge: hvad så med brugerne af handelsgødning? Skal de ikke betale et miljøgebyr?

Statsministeren (Poul Schlüter):

Må jeg sige til hr. Leif Hermann, at jeg forestiller mig da som en mulighed, når vi nu i den kommende tid skal til at forbedre vore spildevands- og rensningsanlæg – hvad der jo bliver meget kostbart – at man overvejer, om det ville være rigtigt, at hele udgiften eller en del deraf fordeles på brugerne i forhold til deres anvendelse af disse anlæg. Det tror jeg i mange tilfælde vil være mere pædagogisk, end at vi blot skjuler og anonymiserer samfundets omkostninger ved at lade dem glide ind over de helt vanlige kommunale budgetter og over den generelle kommunale beskatning. Men jeg har ingen patentløsning. Jeg har blot ønsket at rejse denne tanke, fordi jeg synes, det er naturligt, at den indgår i Folketingets overvejelser i den kommende tid.

Hr. Løvig Simonsen spørger mig: hvorfor vil regeringen ikke sende nogen regning til landbruget? Det var meget. Det var dog en sær fortolkning. Regeringen har fremlagt en plan for renere havvand, og i den plan indgår en lang række foranstaltninger, som landbruget i de kommende måneder og år skal gennemføre. Jeg kan godt garantere hr. Løvig Simonsen for, at det bliver en stor regning for landbruget, og det er da naturligvis også en ting, vi skal overveje grundigt, at vi rammer rigtigt og ikke går for vidt.

[Statsministeren]

Men hvis det nu lykkes for landbruget gennem alle disse nye foranstaltninger, hvoraf nogle er obligatoriske og andre er frivillige, at begrænse forbruget af først og fremmest handelsgødning tilstrækkeligt, hvorfor i alverden skulle vi så gennemføre en straf i form af en gødningsafgift, som ikke engang retter sig netop mod dem, der forurenere ved at bruge for meget, men ligefuldt retter sig mod dem, der har respekteret de nye regler og har nedsat deres forbrug? Det er forskellen.

Leif Hermann (SF):

Nu tror jeg da, at statsministeren er klar over, at det, der er tale om med regeringens egen handlingsplan, er en begrænsning af landbrugets forurening. Der er ikke tale om, at der sker et ophør af landbrugets forurening. Der vil altså stadig væk finde forurening sted fra landbrugets side, og det vil sige, at der er nogle forurenere eller nogle brugere af forurenende stoffer.

Nu vil jeg gerne vide, hvorfor de ikke skal ind i billedet, uanset hvad det er for et stof de forurenere med. Når vi har fået reduceret forureningen til det niveau, som vi nu kan nå med handlingsplanen, er den der jo stadig væk.

Formanden:

Et studium af forretningsordenen vil fortælle, at det er en særlig venlighed, hvis formanden giver ordet til en medspørger to gange i samme spørgsmål.

Damgaard Nielsen (FP):

Det glæder mig umådelig meget at høre, at statsministeren afviser en gødningsafgift. Mit spørgsmål vil umiddelbart være: er statsministeren villig til at gøre det til et kabinetsspørgsmål, hvis den bliver påtvunget fra oppositionens side?

Albrechtsen (VS):

Jeg vil gerne bede statsministeren helt konkret opgive det beløb, som statsministeren påstår vil blive pålignet landbruget i ekstraudgift som følge af nye, obligatoriske foranstaltninger i regeringens handlingsplan, altså foranstaltninger, som ikke allerede var iværksat.

Jeg har ved en gennemgang ikke kunnet finde konkrete udgifter, som er nye, og som pålægges landbruget i forbindelse med handlingsplanen. Men det er da muligt, at statsministeren har kendskab til sådanne udgifter og deres omfang. Det ville ærlig talt være rimeligt, at vi fik at vide, hvad beløbet er, nu man bliver ved med at køre frem med, at landbruget skal betale noget for det.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Hr. Damgaard Nielsen spørger mig, om jeg er villig til at gøre spørgsmålet om indførelsen af en gødningsafgift til et kabinetsspørgsmål for regeringen. Det vil jeg da gerne svare på – og endog meget klart.

Dersom dette spørgsmål – hvad jeg forstår at der er en mulighed for – kommer op i 1990 i form af en afstemning her i salen om et konkret lovforslag, vil jeg ikke afvise, at det til den tid kan blive et kabinetsspørgsmål. (*Munterhed*).

Men må jeg sige til hr. Leif Hermann: pas nu på med ordet forurening, pas på, at vi ikke slynger det om os som en anklage rettet mod hvem som helst, også mod mennesker, som driver normal næring! Det går ikke at ville påstå over for dansk landbrug, at en hvilken som helst anvendelse i et hvilket som helst omfang af handelsgødning er forurening, for det er det ikke. Det er naturligt i moderne landbrug at bruge handelsgødning lige så vel som husdyrgødning. Hvis denne gødningsanvendelse begrænses til et ufarligt omfang, er det ikke en forurening. Det er ikke muligt at drive moderne landbrug, som mennesker kan leve af, hvis vi principielt skulle fjerne adgangen til at bruge handelsgødning totalt. Det drejer sig om at få tag på omfanget og få det begrænset.

Man kan i og for sig sige, at hvis enhver form for anvendelse af gødning, handelsgødning såvel som husdyrgødning, skulle være forurening, kan man lige så godt bebrejde kørne og grisene, at når der kommer noget ind i den ene ende, så kommer der også noget ud af den anden. For det er naturens orden, så vidt jeg har forstået.

Må jeg sige til hr. Albrechtsen, at regeringens handlingsplan betyder omkostninger for kommunerne og for industrien, men sandelig også for dansk landbrug, men i et omfang, som vi mener er til at leve med. I øvrigt for-

[Statsministeren]

udsætter regeringens handlingsplan, fordi der bygges på mindre gødningsanvendelse, at også indtægterne bliver reduceret. For det bliver de nu engang, når man sætter overgrænser for, hvor megen gødning man skal bruge i de kommende år.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 871

4) Til statsministeren af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Kan statsministeren bekræfte, at regeringens forslag om en afgift på brugsvand kan komme til at koste den enkelte husstand omkring 10.000 kr., såfremt regeringens miljøplan skal dækkes ind økonomisk af afgift på husstandens forbrug af vand?«

Statsministeren (Poul Schlüter):

Fru Pia Kjærsgaard har spurgt mig, om jeg vil bekræfte, at regeringens forslag om en afgift på brugsvand kan komme til at koste den enkelte husstand omkring 10.000 kr.

Det kan jeg ikke bekræfte. En sådan vandafgift ville jeg sandelig også være modstander af. Det ligger allerede i, at vi har godt 2 millioner husstande, og at en afgift på 10.000 kr. pr. husstand ville indbringe 20 mia. kr. Hvad skulle vi dog stille op med alle de penge? (*Munterhed*). Et beløb af den størrelsesorden kan under ingen omstændigheder komme på tale. Det hænger også sammen med, at en væsentlig del af omkostningerne skal betales af erhvervene.

I hvilket omfang der så kan blive tale om brugerafgifter eller miljøafgifter, må vise sig, når vi graver os dybt ned i alle disse problemer. Men det er altså regeringens holdning, at det er forurenerne, der skal betale, og det kan ske på en række forskellige måder, der må undersøges nøje, inden vi træffer en afgørelse.

Pia Kjærsgaard (FP):

Når jeg har nævnt det beløb, er det, fordi B.T. har en artikel om regningen for det rene vand: 4.000 kr. pr. næse. Det er faktisk derudfra, jeg beregner. Jeg tror såmænd ikke, at jeg er gået helt galt i byen, hr. statsminister, med den beregning, og jeg tror heller ikke, at B.T. er.

Derudover vil jeg sige til statsministeren, at jeg ikke et øjeblik er i tvivl om, at hvis statsministeren kunne få 20 mia. kr. ind, ville han også lynhurtigt finde ud af, hvad han skulle stille op med dem. Det kender jeg efterhånden regeringspartierne godt nok til.

Men med hensyn til vandafgift har regeringen konkrete tanker. Jeg spørger, som jeg har gjort så mange gange før, om statsministeren ikke mener, det er rimeligt, at der bliver foretaget nogle besparelser. Det er så nemt at skrive regningen ud til borgerne, som man nu også vil gøre det ved en vandafgift, som lyder temmelig absurd i mine ører. Vi har diskuteret meget med statsministeren, bl.a. i sidste onsdags spørgetid, om vi dog ikke kunne foretage nogle besparelser på de offentlige budgetter i stedet for altid at sende regningen til borgerne. Det kan ikke være rimeligt, at skytset skal rettes mod befolkningen, hver evig eneste gang staten skal inddrive nogle penge i en eller anden mærkelig form for afgift eller skat.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg vil så nødig standse konversationen, selv om der vist ikke var noget spørgsmål til mig.

Fru Pia Kjærsgaard har den opfattelse, at hvis det kunne lade sig gøre at drive 20 mia. kr. ind i form af nye miljøafgifter, skulle statsministeren nok finde noget at bruge dem til.

Det er faktisk forkert, for vi har ikke brug for 20 mia. kr. Det hænger sammen med, at statens udgifter ligger nok så fast. Den nuværende regering står ikke for det synspunkt, at statens udgifter skal løbe i vejret. Så hvis vi fik sådan en post på 20 mia. kr. til rådighed, måtte jeg anbefale at brænde pengene, for vi skal ikke bruge 20 mia. kr. til nye udgifter – og jo da slet ikke på miljøområdet.

Formanden:

Formanden kan ikke se, når der trykkes på knappen. Der skal også markeres med hånden.

Pia Kjærsgaard (FP):

Hvis disse vandafgifter skal inddrives hos private borgere og ikke ved besparelser på de offentlige budgetter – nu svarede statsministeren mig ikke rigtig, men jeg kender efter-

[Pia Kjærsgaard]

hånden statsministerens holdning – vil jeg godt høre, om statsministeren har noget bud på, hvad det vil komme til at betyde i forøgelse af skattetrykket. I dag ligger det som bekendt på omkring de 52 pct. Jeg kunne godt tænke mig at høre, om der er noget bud fra statsministeren på, hvordan skattetrykket så vil ligge.

Leif Hermann (SF):

Statsministeren har ikke afvist, at det ganske enkelt drejer sig om at forhøje vandprisen for husholdningerne. Er det sådan, når man når dertil, at dette skal formuleres konkret, at man så vil tage nogle sociale hensyn? Ellers vil afgiften helt tydeligt ramme husholdninger med mange børn eksempelvis, fordi vandafledningen fra sådanne husholdninger er ganske betydelig større end f.eks. fra husholdninger med kun en enkelt eller to personer.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Det er meget hypotetiske spørgsmål, jeg nu får fra begge spørgere. Fru Pia Kjærsgaard spørger, om jeg vil forsøge at beregne, hvad det ville føre til i form af øget skattetryk, hvis jeg ville gå ind for en afgift, der beløb sig til 20 mia. kr. Men det er vi nu netop blevet enige om at regeringen ikke går ind for. Hvorfor skal vi så til at beregne, hvad det ville blive, hvis og såfremt og ifald? Det er ganske urealistisk. Der bliver under ingen omstændigheder tale om en afgift af et sådant format; måske kommer den slet ikke. Det, jeg forestiller mig i forbindelse med miljø og forurening, er, at vi prøver på nogle områder – også af pædagogiske grunde – at lade brugerne, der forurener, betale i hvert fald en del af denne forurening. Det tror jeg er en effektiv metode.

Pia Kjærsgaard (FP):

Nu bliver jeg nødt til at stille endnu et direkte spørgsmål til statsministeren: går regeringen ind for en vandafgift eller ej? Det vil jeg meget gerne have et klart svar på.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Det får fru Pia Kjærsgaard ikke. Det hænger sammen med, at der skal udføres et stort stykke arbejde i Folketingets miljøudvalg. Jeg har den interesse, at man så vidt muligt

til sin tid kan afgive betænkning – om ikke i enighed, så i hvert fald fra et stort flertal – med henblik på, at der også, når salen skal tage stilling til tingene, kan gennemføres brede ordninger.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 872

Til statsministeren af:

Løvig Simonsen (S):

»Agter regeringen at efterleve den i forbindelse med forespørgselsdebatten om regeringens miljøhandlingsplan af Folketinget vedtagne dagsorden af 18. februar 1987?«

Skriftlig begrundelse

Den 9. marts udtalte udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen ifølge Venstres Pressetjenestes meddelelse af 9. marts: »En kunstgødningsafgift kan ikke blive firkloverregeringens politik – alene af den grund, at Venstre ikke vil lægge stemmer til en afgift.« Spørgsmålet er stillet for at få afklaret, om regeringen vil efterleve dagsordenen og herunder fremsætte konkrete forslag til et miljøgebyr på kunstgødning efter de retningslinjer, som et flertal i Folketinget har tilsluttet sig.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Hr. Løvig Simonsen har spurgt mig, om regeringen agter at efterleve den dagsorden, Folketinget vedtog den 18. februar 1987. Det agter regeringen naturligvis; ellers ville det også have været første gang, vi ikke gjorde det. Den er altså udgangspunktet, men Folketinget kan naturligvis ikke pålægge regeringen eller regeringspartierne til sin tid at stemme for lovforslag, der ikke er et udtryk for regeringens politik, og det er det, både jeg og udenrigsministeren har givet udtryk for.

Jeg forstår, at et folketingsflertal på nuværende tidspunkt forestiller sig, at en eventuel gødningsafgift skulle gælde fra året 1990 på grundlag af gødningsforbruget i 1989, og jeg vil i den anledning gerne gøre opmærksom på, at det fylder mig med en betydelig grad af entusiasme, at hr. Løvig Simonsens spørgsmål i og for sig forudsætter, at det er den nuværende regering, som i 1990 skal ta-

[Statsministeren]

ge stilling til denne sag; det er meget elskværdigt.

Løvig Simonsen (S):

Nej, det gjorde jeg faktisk ikke, hr. statsminister, men for en sikkerheds skyld! Jeg har fået den klare opfattelse af de udtalelser, der er kommet fra statsministeren også her i dag, at det er væsentligt, at vi får klaret nogle tiltag på det miljømæssige område, og derfor forstår jeg ikke, hvorfor statsministeren kan sige, at regeringen ikke vil gå med til et miljøgebyr – der er jo ikke tale om afgift, men om miljøgebyr. Det siger den klart nej til, før man er færdig med at behandle tingene i Folketingets miljøudvalg, som det blev henvist til. Hvordan kan man gøre det så klart, især når statsministeren selv er indkaldt til en stor nitratkonference? Hvis det nu viste sig – og det kunne meget vel tænkes på baggrund af de tal, vi allerede har – at man for at komme ned på et forbrug af acceptabel størrelse måtte bruge disse styringsinstrumenter, så har statsministeren faktisk fraskrevet sig denne mulighed; det forstår jeg ikke noget af.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Det er der ikke noget at gøre ved.

Løvig Simonsen (S):

Det er selvfølgelig en måde at svare på, men skulle vi ikke lige prøve at gå ned i argumenterne? Jeg synes, det er væsentligt, at statsministeren også begrunder, hvorfor der ikke er noget at gøre ved det. Hvis prioriteringen viser sig at være forkert – det er konstateret med dagsordenen – og vi laver en ny prioritering, der vil kræve nye foranstaltninger, som man må forholde sig til, når beretningen er færdig, vil statsministeren så overhovedet ikke engang overveje det, hvis et flertal herefter kommer til den opfattelse, at der skal en styringsmekanisme ind, som hedder miljøgebyr? Når det drejer sig om bekæmpelsesmidler, kan regeringen godt fremsætte forslag.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Det er regeringens opfattelse, at det vil være muligt uden en gødningsafgift at få anvendelsen af handelsgødning reduceret tilstrækkeligt gennem de kommende år, og vi

mener, at dette forsøg skal gøres. Det er regeringens opfattelse, at det er forkert i dag at binde sig til en ganske bestemt gødningsafgift, som skal gælde i 1990, på et tidspunkt, hvor mange forudsætninger kan være ændret. Vi mener, det er et forkert budskab at give dansk landbrug netop nu, hvor det befinder sig i en overordentlig svær overlevelsessituation, at der er en risiko for nogle få år ude i fremtiden at skulle afgive ikke mindre end 2 mia. kr. i form af en gødningsafgift, som vil ramme tilfældigt og ikke netop ramme dem, der bruger for meget.

Løvig Simonsen (S):

Statsministeren gjorde det klart, hvad der var regeringens opfattelse, og den har vi kendt længe. Men det gør ikke noget, at det er regeringens opfattelse i dag, for det er jo ikke det, vi skal forholde os til. Det, vi skal forholde os til, er spørgsmålet om, hvorvidt statsministeren overhovedet vil overveje det, hvis der kommer nogle andre oplysninger på bordet end dem, statsministeren i dag har kendskab til – oplysninger, der indebærer et sådant styringsmiddel. Det kan godt være, at statsministeren indtager samme holdning, som Knud Kristensen gjorde i sin tid, og det skal jeg da ikke forhindre statsministeren i, men jeg synes, det er en uklog holdning.

Leif Hermann (SF):

Jeg vil gerne takke statsministeren, fordi han bekræfter, at en af forudsætningerne i regeringens handlingsplan er en reduktion af handelsgødningsforbruget med mellem 130.000 og 145.000 t. Det er ikke altid, vi hører, at den forudsætning vedstås.

Dernæst vil jeg gerne spørge statsministeren, hvorfor man så ikke vil vedstå en af de oprindelige forudsætninger, der lå i handlingsplanen, nemlig at man, hvis det skulle vise sig, at denne reduktion ikke fandt sted, ville bruge økonomiske styringsmidler i forhold til handelsgødningsforbruget for at få en bedre anvendelse af husdyrgødningen.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Det, regeringen har givet udtryk for, er følgende: hvis det ikke skulle lykkes at få en tilstrækkelig begrænsning af udsivningen – det skadelige er jo nemlig ikke brugen af handelsgødning, men at udsivningen oversti-

[Statsministeren]

ger et vist niveau – må regeringen naturligvis ligesom alle andre overveje, hvilke supplerende foranstaltninger der skal til for at nå målet. Vi føler blot, det er forkert i dag i begyndelsen af 1987, hvor vi ikke kender situationen i 1990, at binde sig til en ganske bestemt gødningsafgiftspolitik, som skal gælde i 1990.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 873

6) Til *miljøministeren* af:

Løvig Simonsen (S):

»Hvilke konsekvenser vil ministeren drage af de udtalelser, som udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen fremkom med på en erhvervskonference afholdt af Farsø Erhvervsråd?«

Skriftlig begrundelse

Den 9. marts i år udtalte udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen ifølge Venstres Presse-tjenestes meddelelse af 9. marts: »En kunstgødningsafgift kan ikke blive firkløverregeringens politik – alene af den grund, at Venstre ikke vil lægge stemmer til en sådan afgift.«

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Dette spørgsmål, der er stillet mig til besvarelse, har jo indholdsmæssigt et meget nært slægtskab med det forudgående spørgsmål, stillet til statsministeren. Derfor må svaret naturligvis også have et meget nært slægtskab med svaret på det forudgående spørgsmål, og jeg kan derfor henvise til det svar, statsministeren har givet på spørgsmål nr. S 872.

Løvig Simonsen (S):

Ja, selvfølgelig er de to spørgsmål nært beslægtede, men sagen ligger jo i miljøministerens regi, og det vil sige, at det er miljøudvalget, der arbejder med den. Jeg synes, vi allerede er kommet et lille stykke hen ad vejen med statsministerens udtalelse om, at man ikke vil binde sig, når vi tænker på, at statsministeren for bare 20 minutter siden sagde, at han kategorisk ville afvise et miljøgebyr. Der er kommet en lille lempelse.

Men det afgørende for arbejdet i miljøudvalget er, om ministeren vil drage omsorg for, at miljøudvalget ikke på grund af henvendelser fra andre eller pression fra andre regeringspartier forholdes oplysninger, der er nødvendige for at drage de rette konklusioner. Men miljøministeren har jo selv nogle erfaringer på dette område, som han måske kunne orientere Folketinget om i dag.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Det skal ligge helt klart – hvad det nok også gør for hr. Løvig Simonsen – at alle de oplysninger, vi kan bidrage med for at få sagen belyst, selvfølgelig vil blive stillet til rådighed.

Men som statsministeren lige har sagt, agter regeringen ikke at ændre sin opfattelse af, hvordan man vil tackle spørgsmålet om en afgift på kunstgødning. Det har ikke været og er ikke regeringens opfattelse. Men regeringen har lige så klart sagt, at den loyalt vil gennemføre den dagsorden, der er vedtaget, og det står den selvfølgelig ved.

Løvig Simonsen (S):

Jeg behøver ikke at erindre miljøministeren om, at miljøministeren den 18. februar mente at vide, at det var en god dag for miljøet, men vi er jo ikke ved slutstenen endnu. Det, der er afgørende her, er, om miljøministerens udtalelse om, at man loyalt vil efterleve den dagsorden, der blev vedtaget, skal forstås således, at miljøministeren også vil lægge ryg til de nødvendige styringsmekanismer, såfremt det viser sig nødvendigt på baggrund af den viden, vi får, inden vi skal aflevere udvalgets betænkning.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

De tiltag, der er indeholdt i regeringens handlingsplan, er taget med med henblik på at opfylde den dagsorden, der er vedtaget, idet denne dagsorden indeholdt den forudsætning om reduktion af handelsgødningen, som var nævnt i handlingsplanen. Det er givet, at regeringen er af den opfattelse – og det er jeg selvfølgelig også – at man kan nå dette resultat med disse tiltag. Viser det sig, at resultatet ikke opnås, må vi overveje, hvilke foranstaltninger der så skal gennemføres, for at dagsordenen kan opfyldes.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Formanden:

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

Pia Kjærsgaard: spm. nr. S 691, 760, 777 og 778

Kofod-Svendsen: spm. nr. S 703

Jytte Hilden: spm. nr. S 705 og 706

Ole Espersen: spm. nr. 709 og 754

Ingerlise Koefoed: spm. nr. S 732 og 767

Birthe Hansen: spm. nr. S 741 og 761

Dohrmann: spm. nr. S 742, 743 og 775

Albrechtsen: spm. nr. S 744

Carsten Andersen: spm. nr. S 745-747

Tinning: spm. nr. S 748-752

Rahbæk Møller: spm. nr. S 759

Jytte Andersen: spm. nr. S 763-765

Riishøj: spm. nr. S 766

Poulsgaard: spm. nr. S 768 og 781

Preben Lange: spm. nr. S 771

Pelle Voigt: spm. nr. S 773

Thoft: spm. nr. S 774

Tove Lindbo Larsen: spm. nr. S 776

Kaj Poulsen: spm. nr. S 795

Spm. nr. S 691

Til udenrigsministeren (12/2 87) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Vil udenrigsministeren give en komplet opstilling med navns angivelse over, hvilke ekstrajob folketingsmedlemmer i kraft af deres folketingsmandater besidder inden for ministeriets område, samt hvad disse giver i vederlag pr. år fra de offentlige kasser?«

Begrundelse

For nylig bevilgede et stort flertal af Folketingets medlemmer sig selv en lønforhøjelse på 35 pct. Udgangspunktet var fra forslagsstillerne et lønefterslæb, men under debatten blev det ikke oplyst, hvilke stats-, amts- og kommunalopgaver der sideløbende tildeles nogle udvalgte folketingsmedlemmer.

Spørgsmålet er stillet i tilslutning til finansministerens besvarelse af spørgsmål nr. S 532.

Svar (9/3 87):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

I medfør af reglerne i § 9 i lov nr. 5 (B) af 7. juni 1958 om normering og klassificering af statstjenestemandstillinger er der nedsat et udetillægsnævn. Fem af nævnets medlemmer vælges af Folketinget efter forholdstal. De fem medlemmer er folketingsmedlemmerne Mogens Camre (S), Ingerlise Koefoed (SF), Helle Degn (S), Grethe Fenger Møller (KF) og Anders Fogh Rasmussen (V). De modtager ikke vederlag for deres medlemskab af udetillægsnævnet.

Det kan tilføjes, at der i det af regeringen den 1. januar 1981 nedsatte Sikkerheds- og Nedrustningspolitiske Udvalg er medlemmer, som tillige er folketingsmedlemmer. Pr. 1. januar 1987 er følgende folketingsmedlemmer medlem af Det Sikkerheds- og Nedrustningspolitiske Udvalg: Lasse Budtz (S), Bo Kristensen (KF), Birthe Rønn Hornbech (V), Gert Petersen (SF) og Arne Stinus (RV). De modtager ikke vederlag for deres medlemskab af Det Sikkerheds- og Nedrustningspolitiske Udvalg.

Spm. nr. S 703

Til udenrigsministeren (17/2 87) af:

Kofod-Svendsen (KRF):

»Hvad vil udenrigsministeren gøre for at lægge pres på styret i Etiopien for at få besked om den etiopiske kirkeleder Gudina Tumsas skæbne og for at få hans hustru løsladt?«

Begrundelse

Den etiopiske kirkeleder Gudina Tumsa blev den 19. juli 1979 bortført af ukendte mænd i hovedstaden Addis Abeba. Siden da har det været umuligt at få nogen officiel meddelelse om, hvad der er sket ham.

Men han er sandsynligvis blevet myrdet i fængsel. Det oplyser den afhoppede etiopiske ambassadør i Sverige, som i årene omkring bortførelsen var tæt på den politiske beslutningsproces i Addis Abeba som forsvarsminister og senere som indenrigsminister.

[Kofod-Svendsen]

Om Gudina Tumsas hustru ved man, at hun har siddet i fængsel de sidste 5-6 år.

Svar (6/3 87):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Ifølge de for Udenrigsministeriet foreliggende oplysninger er det beklagevis næppe sandsynligt, at generalsekretæren for den etiopiske evangeliske Mekame Yesus Kirke, pastor Gudina Tumsa, fortsat er i live i dag. Personer med kendskab til de fængslede forhold i Etiopien anser det således for udelukket, at pastor Tumsa kunne være fængslet i 7-8 år, uden at dette blev positivt bekræftet af løsladte fanger, som måtte have kendskab hertil.

Formodningen om, at pastor Tumsa ikke længere er i live, blev indirekte bestyrket af et svar, den etiopiske regering den 4. februar 1986 afgav til den under FN nedsatte arbejdsgruppe til behandling af spørgsmål vedrørende tvungne eller ufrivillige forsvindinger, i hvilket de etiopiske myndigheder angav landets økonomiske problemer som årsag til, at man ikke havde set sig i stand til at gennemføre de nødvendige undersøgelser i sagen vedrørende pastor Tumsas forsvinding. Af arbejdsgruppens netop offentliggjorte 1987-rapport fremgår det tillige, at den etiopiske regering ikke har svaret på efterfølgende henvendelser fra FNs side.

Om pastor Gudina Tumsas hustru, Tsehai Tolessa, foreligger det oplyst, at hun fortsat sidder fængslet i Centralfængslet i Addis Abeba, hvor hun efter omstændighederne befinder sig godt. Ifølge det oplyste modtager hun således jævnlige besøg af bl.a. norske og svenske missionærer og har tillige mulighed for at dyrke håndarbejde samt under ledsagelse af en vagt at deltage i altergang i en nærliggende kirke.

Regeringen vil, så vidt forholdene tillader det, fortsat søge at få tilvejebragt nærmere oplysninger om pastor Gudina Tumsas skæbne, ligesom man med de til rådighed stående midler vil virke for pastor Tumsas kones, Tsehai Tolessas, snarlige frigivelse.

Spm. nr. S 705

Til *undervisningsministeren* (17/2 87) af:

Jytte Hilden (S):

»Vil ministeren kommentere debatindlægget af Peter Kemp med overskriften »Mellem ingeniøren og humanisten« i Politiken søndag den 14. december 1986?«

Svar (9/3 87):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Politikens artikel er en ud af mange positive beskrivelser af det nye uddannelsesinitiativ.

Jeg er ligesom Peter Kemp overbevist om, at samfundet har brug for personer med en viden, der kombinerer en humanistisk synsvinkel med en naturvidenskabelig, ikke mindst med de store udfordringer og muligheder, som den teknologiske udvikling giver os alle. Personlig mener jeg, det er vigtigt, at et eventuelt Hum-Tek-studium ikke blot skal bygge på den forudsætning, at humanister har noget at sige teknikere og naturvidenskabsfolk. Sidstnævnte har også noget at sige humanisterne. Den erkendelse savner jeg måske hos Peter Kemp. Det har måske også bidraget til den noget negative holdning, Fluna (Det Faglige Landsudvalg for de Naturvidenskabelige Uddannelser) har indtaget. Denne min opfattelse skal dog naturligvis ikke være afgørende for, om studiet godkendes. Mere afgørende er beskæftigelsesudsigterne, som tilsiger, at kandidattallet bør holdes på et beskedent niveau.

Vi afventer nu i ministeriet et udspil fra Københavns Universitet med en plan for uddannelsens indpasning på det humanistiske fakultet.

Spm. nr. S 706

Til *undervisningsministeren* (17/2 87) af:

Jytte Hilden (S):

»Vil ministeren redegøre for det arbejde, som hidtil er sket i Undervisningsministeriet vedrørende etablering af en Hum-Tek-uddannelse – en uddannelse, der involverer både studerende og lærere fra det naturvidenskabelige og det humanistiske fakultet – og herunder oplyse, hvornår en etablering af en sådan uddannelse kan påtænkes på Københavns Universitet?«

Svar (9/3 87):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

[Undervisningsministeren]

Som svar på en puljeansøgning fik Københavns Universitet i april 1986 bevilget kr. 175.000 til udarbejdelse af en redegørelse for planerne om en uddannelse i humanistisk teknologi. Det blev samtidig tilkendegivet universitetet, at direktoratet ville foranledige en høring af aftagerrepræsentanter og de faglige landsudvalg, når forslaget forelå. Det blev endvidere tilkendegivet, at uddannelsen ville kunne rummes inden for humanistiske kendetgørelsens rammer.

Universitetets forslag af 1. september 1986 har været udsendt til høring, og initiativtagerne til uddannelsesforslaget har selv foranstaltet en spørgeskemaundersøgelse hos en lang række potentielle aftagere.

På baggrund af den foretagne høring finder jeg, at der er grundlag for at støtte etableringen af et uddannelsesforslag som det, der nu foreligger.

Da det er min vurdering, at de naturvidenskabelige elementer i uddannelsen er beskudne, forudsætter vi, at uddannelsen tilrettelægges som en humanistisk uddannelse, og at der gives plads inden for optagelsesrammen for de humanistiske uddannelser.

Det er samtidig en forudsætning, at ministeriets støtte må bakkes op af universitetet.

Jeg er blevet orienteret om, at Direktoratet for de Videregående Uddannelser ved et brev af 10. februar 1987 har fået en tilkendegivelse fra Københavns Universitet om, at det humanistiske fakultet ikke kan acceptere, at Hum-Tek-uddannelsen skal indebære en reduktion af optaget til humaniora. Fakultetet henviser til, at Hum-Tek-uddannelsen er planlagt og skal gennemføres som en tværfakultær uddannelse.

Der synes således at være forskellig opfattelse af uddannelsens fakultetsmæssige placering på Københavns Universitet. Før dette spørgsmål er afklaret, kan der ikke tages stilling til, hvornår uddannelsen kan etableres, men jeg er fortsat indstillet på at yde etableringsstøtte.

Spm. nr. S 709

Til udenrigsministeren (17/2 87) af:

Ole Espersen (S):

»Kan udenrigsministeren oplyse, hvilke regler der i Vesttyskland gælder for tysk ind-

registrerede skibes våbentransporter til krigsførende lande?«

Begrundelse

I forbindelse med en dansk reders brug af et tysk indregistreret skib til transport af våben fra Portugal til et krigsførende land har det været oplyst, at en sådan transport er i strid med den tyske lovgivning, såfremt særlig tilladelse ikke foreligger.

Det vil være interessant at få oplyst, om sådanne transportere, selv om de foregår fra tredjelande, er underkastet et krav om forudgående godkendelse, samt hvilke kriterier der gælder for meddelelse af sådanne godkendelser.

Det vil også være af interesse at vide, om Udenrigsministeriet – såfremt disse transportere er ulovlige med tyske skibe – er bekendt hermed, da man i forbindelse med et spørgsmål til justitsministeren oplyste, at det ikke er muligt at foretage effektive eller adækvate indgreb imod sådanne transportere.

Svar (10/3 87):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Tyske skibes sejlads med »krigsvåben« er reguleret ved våbenkontrolloven af 20. april 1961 (med senere ændringer). Lovens gennemførelse har sin baggrund i Forbundsrepublikkens forfatning af 1949, hvis artikel 26 omhandler »forbud mod forberedelse af angrebskrig«. De nærmere regler herom forudsås fastlagt ved lov, hvilket skete ved våbenkontrolloven af 1961.

Teksten til den tyske lov vil være til rådighed for retsudvalget i dets arbejde med opfølgning af Folketingets beslutning af 20. februar 1987 om forbud mod våbentransporter. De for spørgsmålets besvarelse centrale paragraffer er §§ 4 og 6, der kan resumeres som følger:

Ifølge lovens § 4, stk. 1, kræves tilladelse til transportere med krigsvåben uden for Forbundsrepublikkens område, dvs. mellem tredjelande, med skibe under tysk flag. Tilladelsen vil ifølge stk. 2 kunne meddeles generelt til bestemte områder.

Lovens § 6 omhandler kriterierne for opnåelse af tilladelse. Stk. 3 opregner de tilfælde, hvor tilladelse skal nægtes, hvilket bl.a. skal ske, når der er fare for, at våbnene skal

[Udenrigsministeren]

anvendes ved en fredsforstyrrende handling, specielt angrebskrig.

Spm. nr. S 732

Til *undervisningsministeren* (20/2 87) af:

Ingerlise Koefoed (SF):

»Under henvisning til ministerens svar på spørgsmål nr. S 645 spørges, om der i den døvetolkeuddannelse, som er oprettet i 1986, også er taget hensyn til uddannelsen af de særlige tolke, som døvblevne har brug for?«

Svar (10/3 87):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Tolkeuddannelsen på Handelshøjskolen er en tegnsprogstolkeuddannelse, der primært tager hensyn til den gruppe døve, der anvender tegnsprog. Uddannelsen er således en sproguddannelse.

De døvblevne tilhører en anden gruppe døve, idet deres sprog er dansk. De er typisk blevet døve som voksne og bruger enten mundaflæsning, mundhåndsystem eller som noget helt nyt skrivetolkning i deres kommunikation med hørende og ligeledes i deres indbyrdes kommunikation. Når man tolker for døvblevne, bruger man således dansk som sprog og til støtte herfor mundaflæsning, mundhåndsystem m.m. som nævnt ovenfor.

Tegnsprogstolkeuddannelsen fokuserer derimod på tegnsprog som sprog og meddelelsesmiddel, og i undervisningen indgår samtidig mundhåndsystem og håndalfabet som et nødvendigt hjælpemiddel, da der ikke findes tegn for alle begreber på tegnsprog. Man kan derfor sige, at mundhåndsystem og håndalfabet er en integreret del af tegnsproget.

De døvblevne derimod anvender et rent mundhåndsystem og dansk tale.

Da tegnsprogstolkeuddannelsen er en uddannelse af 2 års varighed, vil det ikke i det eksisterende uddannelsesforløb være muligt at nå op på det færdighedsniveau i mundhåndsystem, som perfekt tolkning for døvblevne kræver.

Jeg kan imidlertid oplyse, at ministeriet er i gang med at undersøge muligheden for at oprette et kursus for mundhåndsystemtolke.

Spm. nr. S 741

Til *industriministeren* (25/2 87) af:

Birthe Hansen (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvilke andre besætningskategorier Statens Skibstilsyn tænker på, og hvilken uddannelse disse vil få for at blive i stand til bemanning og udsætning af en mand-over-bord-båd?«

Begrundelse

Der henvises til sidste afsnit i ministerens svar på spørgsmål nr. S 662 af 20. februar 1987.

Svar (10/3 87):

Industriministeren (Nils Wilhjelms):

Jeg har forelagt spørgsmålet for direktøren for Statens Skibstilsyn, der oplyser, at navigationsofficerer og maskinofficerer kan udsætte og bemane en »mand-over-bord-båd« som henholdsvis bådfører og maskinpasser uden yderligere uddannelse.

Spm. nr. S 742

Til *landbrugsministeren* (25/2 87) af:

Dohrmann (FP):

»Vil ministeren forklare, hvorfor danskerne er afskåret fra at købe billige fødevarer-produkter fra EFs overskudslagre, når f.eks. mindrebemidlede borgere i Holland og Vesttyskland har mulighed for at erhverve såvel smør som svine- og oksekød til meget moderate priser?«

Begrundelse

Ifølge oplysninger fra tyske nyhedsmedier kan visse grupper mennesker i såvel Holland som Vesttyskland nu købe billige fødevarer fra EFs overskudslagre. Da ingen vel tør hævde, at f.eks. danske folkepensionister har flere penge til rådighed end pensionisterne i de to lande, undrer det meget, at regeringen ikke har gennemført noget tilsvarende i Danmark.

Ud over den uacceptable forskelsbehandling af EF-borgere, der hermed bliver afsløret, ønsker spørgeren også at påpege det yderst rimelige i, at også danske statsborgere får mulighed for at købe billige fødevarer, i stedet for at det er som nu, hvor russerne gennem flere år har levet fedt og billigt ved

[Dohrmann]

at købe store partier af EFs overskudsproduktion.

Svar (9/3 87):

Landbrugsministeren (Britta Schall Holberg):

På landbrugsministerrådsmødet i Bruxelles i januar d.å. blev der truffet beslutning om at stille en række overskudsprodukter til rådighed for private velgørende organisationer, som foretager gratis bespisning af de socialt dårligst stillede personer i medlemslandene.

Begrundelsen for at gennemføre ordningen var den særlige situation, som var opstået for en række mennesker på grund af kuldebølgen. Ordningen er derfor begrænset til at være indtil 31. marts d.å.

Ordningen vedrører produkterne oksekød, smør, sødmælk, letmælk, kærnemælk, yoghurt, ost og mel. For disse produkter er der enten tale om gratis udlevering fra interventionslagre i Danmark eller om refusion af udgifterne i forbindelse med indkøb i Danmark (for produkter, som ikke intervereres). På visse betingelser vil der desuden kunne stilles sukker, olivenolie og frugt til rådighed fra udenlandske lagre.

Ordningen gælder hele EF. I Danmark er der foretaget følgende gratis udleveringer pr. primo marts: Oksekød: 5.247 kg. Smør: 1.325 kg. Mel: 300 kg.

Endvidere er der givet tilladelse til refusion af indkøbspris og moms for i alt: Sød-mælk: 355 liter. Letmælk: 355 liter. Kærne-mælk: 60 liter. Yoghurt: 85 liter. Ost: 145 kg.

Svinekød er ikke omfattet af den beskrevne ordning. Der findes ingen andre EF-ordninger om udlevering af svinekød gratis eller til reducerede priser, ligesom der ikke er interventionslagre af svinekød.

Inden for oksekødssektoren findes en ordning for salg af kød fra interventionslagrene til reduceret pris til institutioner og organisationer med socialt formål. Ordningen gælder kun for hele bagfjerdinger, og det står medlemslandene frit for, om man vil anvende ordningen. Ordningen er ikke anvendt i Danmark og, så vidt det foreligger oplyst, heller ikke i Holland og Vesttyskland.

På mejeriområdet findes nogle permanente EF-ordninger om salg af visse mejeriprodukter til nedsatte priser til afgrænsede modtagergrupper. Det drejer sig om skolemælksordningen, hvor der i 1986 blev givet støtte

på 48 mill. kr. i Danmark, og salg af smør til institutioner som plejehjem, sygehuse, daginstitutioner, kostskoler m.v., hvor der i Danmark i 1986 blev ydet støtte på 11 mill. kr.

Endelig findes en ordning om EF-støtte ved salg af smør til nedsatte priser til personer, som får socialhjælp. Det står medlemslandene frit for, hvorvidt de ønsker at anvende denne ordning, og ordningen er hidtil kun anvendt af Irland. Efter at støtten netop er blevet forhøjet, overvejer man i Vesttyskland at anvende ordningen, mens Holland har oplyst ikke at ville anvende den.

Spm. nr. S 743

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (25/2 87) af:

Dohrmann (FP):

»Vil ministeren sikre, at samtlige danske tv-antennér ikke skal udskiftes og f.eks. parcelhusfamilier påtvings en udgift på ca. 3.000 kr. pr. husstand ved, at man i forbindelse med TV 2 påtænker at lade det nuværende tv overgå fra VHF til UHF, hvorved de nu anvendte tv-antennér gøres ubrugelige?«

Begrundelse

Fremskridtspartiet har aldrig lagt skjul på den politiske opfattelse, at tilslutningen til TV 2 skulle være frivillig, og at eventuelle udgifter, der ikke kan finansieres via reklamer, alene burde være et mellemværende mellem TV 2 og brugerne og ikke kunne pådømmes skatteyderne, nuværende licensbetalere eller andre sagesløse personer.

Det er derfor med stor beklagelse, det nu konstateres, at Statens Teletjeneste i snævert politisk samarbejde med Radiorådet overvejer at skifte fra VHF til UHF og dermed pålægge alle, der ikke er interesseret i TV 2's udsendelser, en ny tvangsmæssig udgift på ca. 3.000 kr. pr. husstand, fordi de hidtil benyttede antenner ikke mere kan anvendes.

Svar (9/3 87):

Ministeren for kulturelle anliggender (H. P. Clausen):

Jeg skal henlede opmærksomheden på, at spørgsmålet om overgang fra VHF-frekvenser til UHF-frekvenser primært må vurderes

[Ministeren for kulturelle anliggender]

af Danmarks Radio i samråd med Ministeriet for Offentlige Arbejder.

Jeg har i denne forbindelse tidligere tilkendegivet, at der efter min opfattelse bør reserveres frekvenser til at muliggøre denne overgang.

Når jeg har denne opfattelse, skyldes det, at en flytning af Danmarks Radios tv-udsendelser fra VHF til UHF vil indebære en række fordele for fjernseerne. Således vil billedkvaliteten blive væsentlig bedre på UHF end VHF. Overgangen til UHF vil endvidere indebære den betydelige fordel for fjernseerne, at de kun skal have én antenne for at kunne modtage såvel TV 1 som TV 2, og modtagemulighederne vil således blive fuldstændig ens for de to programkanaler. Det kan tilføjes, at den samfundsmæssige besparelse ved ikke at skulle have både en VHF- og UHF-modtagerantenne på længere sigt vil blive betydelig.

For så vidt angår antenneudgifternes forventelige størrelse skal jeg henvisse til ministeren for offentlige arbejders svar på spørgsmål nr. S 1075 stillet den 7. maj 1986 af folketingsmedlem Pia Kjærsgaard (FP). Det fremgår heraf, at udgiften for enkeltantenneanlæg vil være af størrelsesordenen 1.000 kr. inklusive opsætning og kabelinstallation. For fællesantenneanlæg vil der alene være tale om en ekstra antenne samt eventuelt visse modifikationer af fordelingsnettet, og udgiften for den enkelte seer vil derfor være langt mindre.

Spm. nr. S 744

Til *justitsministeren* (25/2 87) af:

Albrechtsen (VS):

»Kan ministeren oplyse, hvad myndighederne foretager sig i anledning af oplysningen om, at et Thrige-Titan-datterselskab (Scanray) leverer avanceret teknisk udstyr til Sydafrikas luftvåben?«

Begrundelse

Ifølge Information den 25. februar 1987 leverer firmaet Scanray et anlæg kaldet Microfocus til Sydafrikas luftvåben. Dette apparat er til stor nytte for apartheidregimets luftstyrker. Ifølge oplysningerne produceres anlægget her i Danmark (ved Avedøre Holme

syd for København), men sælges via et vesttysk firma.

Dermed brydes den danske handelsboykot imod Sydafrika. Det er endvidere en skærpende omstændighed, at der er tale om leverancer til apartheiddiktaturets militære styrker.

Spørgeren går ud fra, at myndighederne straks griber ind og får standset denne trafik og sørger for, at de ansvarlige drages til ansvar.

Aftalen om leverancen af anlægget blev ifølge Information indgået den 18. december, dvs. efter udløbet af den frist, der blev sat i loven om forbud mod handel med den Sydafrikanske Republik og Namibia (ophørsdato 15. december 1986).

Svar (6/3 87):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Scanray har i skrivelse af 3. marts 1987 til Justitsministeriet meddelt følgende:

»Scanray har ikke haft ordre på udstyr til anvendelse for flynspektion til den i Information nævnte aftager i Tyskland, hvilket også blev udtalt til Information af undertegnede.

Scanray har imidlertid ordre på andet udstyr til nævnte aftager, der er en mangeårig kunde hos Scanray.

Foranlediget af artiklen i Information har vi meddelt kunden, at intet udstyr leveret fra Scanray må videresendes til Sydafrika uanset anvendelsen.

Scanray har den 26. februar 1987 modtaget en annullation på udstyr ordret af pågældende kunde.«

Justitsministeriet finder herefter ikke, at der er grundlag for at foretage yderligere i anledning af artiklen i Information.

Spm. nr. S 745

Til *socialministeren* (25/2 87) af:

Carsten Andersen (SF):

»Vil ministeren oplyse, om der ligger en socialpolitisk ændring af den hidtidige fortolkning af bistandsloven i den cirkulære-regn, Socialministeriet har udsendt siden december 1986?«

Begrundelse

[Carsten Andersen]

Siden december 1986 har socialministeren udsendt 24 cirkulærer som ændringer af hidtil gældende cirkulærer, hvoraf de 14 er nogle af de »tunge«, retningsgivende cirkulærer, f.eks. § 42-cirkulæret, institutionscirkulærene og cirkulære om magtanvendelse.

Der er ingen objektiv årsag til de nye cirkulærer, og der skal derfor bruges lang tid på at finde ud af, hvori ændringerne består. Ministeren har ikke ulejligt sig med en følgeskrivelse til de sociale forvaltninger, som kunne fortæle, hvori ændringerne består, eller med en lille streg i marginen som markering af ændringerne. Der er ingen tvivl om, at disse cirkulærer har slugt mange arbejdstimer til ingen verdens nytte, hvad ministeren kunne have afværget ved positiv information.

Spørgsmålet er også, om der i den ændrede cirkulæret tekst ligger en ændring af den hidtil førte socialpolitik, som ministeren blot ikke vil offentliggøre.

Den tredje politiske sammenhæng, denne sag skal ses i, er regeringens moderniseringsprogram. Ingen kommune ville byde sine medarbejdere information på denne måde, som kun kan give indtryk af en højrumpet verdensfjernhed fra den dagligdag, som socialforvaltningerne arbejder i. Det er et tydeligt eksempel på, at medarbejdere, der har fødderne på gulvet, ikke bliver medinddraget i det daglige arbejdes udførelse. Men moderniseringen er måske endnu ikke nået til Socialministeriet.

Svar (6/3 87):

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Socialministeriets lovgivning i bred forstand, dvs. love og administrativt fastsatte regler, der var gældende pr. 1. januar 1987, skal senest den 1. marts 1987 være inddateret i den statslige regeldatabase.

Forud for inddateringen har ministeriet gennemgået de administrativt fastsatte regler med henblik på en regelsanering. For bekendtgørelser og cirkulærer, hvortil der var udsendt ændringsbekendtgørelser og -cirkulærer, er der i denne forbindelse foretaget en teknisk sammenskrivning.

Efter at denne regelsanering er afsluttet, har Socialministeriet udarbejdet vedlagte orientering om, hvilke af de nye bekendtgørelser og cirkulærer der er rent tekniske sammenskrivninger, og hvilke der indeholder

ændringer. Orienteringen er sendt til socialudvalgene i samtlige kommuner og amtskommuner. (Ikke optrykt her).

Ministeriet vil for fremtiden, hvor der udsendes regler med ændringer i forhold til de tidligere udsendte regler, markere de steder, hvor der er ændret, med en streg i marginen.

Spm. nr. S 746

Til *socialministeren* (25/2 87) af:

Carsten Andersen (SF):

»Vil ministeren oplyse, om det er et led i regeringens moderniseringsplan, at ministeren omskriver bistandslovens hovedcirkulærer uden at gøre opmærksom på, hvori ændringerne af cirkulæret består, og vil ministeren oplyse, hvor mange arbejdstimer det tager at sammenligne de nye cirkulærer med de gamle for at konstatere, hvori ændringerne består, og anslå, hvor mange timer der medgår inden for den sociale sektor til dette arbejde?«

Begrundelse

Siden december 1986 har socialministeren udsendt 24 cirkulærer som ændringer af hidtil gældende cirkulærer, hvoraf de 14 er nogle af de »tunge«, retningsgivende cirkulærer, f.eks. § 42-cirkulæret, institutionscirkulærene og cirkulære om magtanvendelse.

Der er ingen objektiv årsag til de nye cirkulærer, og der skal derfor bruges lang tid på at finde ud af, hvori ændringerne består. Ministeren har ikke ulejligt sig med en følgeskrivelse til de sociale forvaltninger, som kunne fortælle, hvori ændringerne består, eller med en lille streg i marginen som markering af ændringerne. Der er ingen tvivl om, at disse cirkulærer har slugt mange arbejdstimer til ingen verdens nytte, hvad ministeren kunne have afværget ved positiv information.

Spørgsmålet er også, om der i den ændrede cirkulæret tekst ligger en ændring af den hidtil førte socialpolitik, som ministeren blot ikke vil offentliggøre.

Den tredje politiske sammenhæng, denne sag skal ses i, er regeringens moderniseringsprogram. Ingen kommune ville byde sine medarbejdere information på denne måde, som kun kan give indtryk af en højrumpet verdensfjernhed fra den dagligdag, som soci-

[Carsten Andersen]

alforvaltningerne arbejder i. Det er et tydeligt eksempel på, at medarbejdere, der har fødderne på gulvet, ikke bliver medinddraget i det daglige arbejdes udførelse. Men moderniseringen er måske endnu ikke nået til Socialministeriet.

Svar (6/3 87):

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Inddateringen i den statslige regeldatabase er led i regeringens regelsaneringsarbejde.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål nr. S 745.

Spm. nr. S 747

Til *socialministeren* (25/2 87) af:

Carsten Andersen (SF):

»Agter ministeren at oplyse, hvor mange cirkulærer vedrørende bistandsloven ministeriet yderligere agter at ændre i, og vil ministeren fremover orientere om, hvori ændringerne består?«

Begrundelse

Siden december 1986 har socialministeren udsendt 24 cirkulærer som ændringer af hidtil gældende cirkulærer, hvoraf de 14 er nogle af de »tunge«, retningsgivende cirkulærer, f.eks. § 42-cirkulæret, institutionscirkulærerne og cirkulære om magtanvendelse.

Der er ingen objektiv årsag til de nye cirkulærer, og der skal derfor bruges lang tid på at finde ud af, hvori ændringerne består. Ministeren har ikke ulejligt sig med en følgeskrivelse til de sociale forvaltninger, som kunne fortælle, hvori ændringerne består, eller med en lille streg i marginen som markering af ændringerne. Der er ingen tvivl om, at disse cirkulærer har slugt mange arbejdstimer til ingen verdens nytte, hvad ministeren kunne have afværget ved positiv information.

Spørgsmålet er også, om der i den ændrede cirkulæret tekst ligger en ændring af den hidtil førte socialpolitik, som ministeren blot ikke vil offentliggøre.

Den tredje politiske sammenhæng, denne sag skal ses i, er regeringens moderniseringsprogram. Ingen kommune ville byde sine medarbejdere information på denne måde, som kun kan give indtryk af en højrumpet

verdensfjernhed fra den dagligdag, som socialforvaltningerne arbejder i. Det er et tydeligt eksempel på, at medarbejdere, der har fødderne på gulvet, ikke bliver medinddraget i det daglige arbejdes udførelse. Men moderniseringen er måske endnu ikke nået til Socialministeriet.

Svar (6/3 87):

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Den gennemgang af Socialministeriets lovgivning, der er gået forud for indskrivningen i den statslige regeldatabase, jf. besvarelsen af spørgsmål nr. S 745, er nu afsluttet, og der vil derfor for fremtiden alene blive tale om at udsende bekendtgørelser, cirkulærer og vejledninger m.m. som led i ministeriets almindelige regeludstedende virksomhed.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål nr. S 745.

Spm. nr. S 748

Til *energiministeren* (26/2 87) af:

Tinning (VS):

»Hvilke initiativer agter ministeren at iværksætte i forlængelse af Planstyrelsens rapporter om placeringsmuligheder for store vindmøller i Danmark?«

Begrundelse

Planstyrelsen har for Energiministeriet kortlagt placeringsmuligheder for store vindmøller (3 MW) i Danmark, idet der herunder er taget hensyn til en række nærmere angivne interesser som fredning, fiskeri m.m.

VS har særlig bemærket, at der umiddelbart ser ud til at være så mange placeringsmuligheder, at store vindmøller vil kunne producere strøm svarende til en ganske betragtelig del af det danske elforbrug.

VS finder disse perspektiver så interessante, at vi gerne snarest ser rapporterne fulgt op af yderligere analyser, der vurderer de tekniske og økonomiske muligheder, produktionsmuligheder, miljømæssige konsekvenser (såvel positive som negative) samt indeholder en mere konkret vurdering af placeringsmulighederne, især til havs.

Svar (9/3 87):

Energiministeren (Svend Erik Hovmand):

[Energiministeren]

Serien »Store vindmøller i Danmark« består af seks rapporter, som er udarbejdet af Planstyrelsen som led i en undersøgelse under Energiministeriet og elværkernes vindkraftprogram.

Formålet med undersøgelsen har været at finde frem til egnede placeringsmuligheder på land og til vands for meget store vindmøller (2,5 MW–3 MW).

Undersøgelsen konkluderer, at de til rådighed værende lokaliteter kan give plads for ca. 550 møller på land med en samlet årsproduktion på ca. 3,5 TWh/år og ca. 1.700 møller til vands med en samlet energiproduktion på ca. 11,5 TWh/år. Undersøgelsen inddrager ikke spørgsmålet om, hvorvidt vindmøller på 2,5 MW–3 MW ud fra tekniske og økonomiske forhold kan tænkes etableret i videre omfang.

Jeg kan oplyse, at møller i denne størrelsesorden i dag kun findes på forsøgsstadiet. Elsam er ved at bygge en 2 MW vindmølle i Esbjerg, som forventes idriftsat i slutningen af indeværende år, hvorefter der gennemføres en 2-årig måle- og evalueringsperiode. Desuden er Masnedø Vindmøllepark, som består af fem 750 kW-møller, netop blevet indviet den 30. januar i år. Endvidere forventer jeg, at realiseringen af vindmølleaftalen af 20. december 1985 med elværkerne resulterer i værdifulde erfaringer, som vil kunne anvendes ved udviklingen hen imod store vindmøller.

Jeg agter at afvente resultaterne fra projekterne vedrørende de store vindmøller, før der overvejes flere nye initiativer til fremme af meget store vindmøller.

Spm. nr. S 749

Til *energiministeren* (26/2 87) af:

Tinning (VS):

»Hvorledes forventer ministeren, at de 110 mill. kr., som administreres af Energistyrelsen til vedvarende energi, anvendes i 1987, og lægges der op til væsentlige ændringer i forhold til 1986?«

Begrundelse

Energiministeriets fællesbiogasprogram skal tilsyneladende finansieres af de 110 mill. kr., ligesom der er indført en tilskudsordning

til fjernvarmenet baseret på vedvarende energikilder.

Herudover skal midlerne jo anvendes til de faste tilskud til vedvarende energianlæg, prøvestationer m.v.

Spørgsmålet er især begrundet i en bekymring om, hvilke midler der herefter vil være tilbage til egentlige demonstrations- og forsøgsanlæg inden for vedvarende energianlæg uden for fællesbiogasprogrammet, herunder andre kombinerede anlæg.

Svar (9/3 87):

Energiministeren (Svend Erik Hovmand):

Tilsagnsrammen for vedvarende energi i 1987 svarer til den, der gjaldt i 1986.

Som det anføres i begrundelsen for spørgsmålet, vil der i 1987 yderligere blive givet tilskud på 15 pct. til nye fjernvarmenet i forbindelse med nye fjernvarmeværker baseret på lokale energikilder, ligesom der som led i gennemførelsen af handlingsplanen for biogassællesanlæg vil blive ydet væsentlige tilskud.

Det skal samtidig understreges, at der allerede i 1986 er givet betydelige tilskud til flere biogassællesanlæg. I 1986 blev der således givet tilsagn om tilskud på i alt 17 mill. kr. til biogasområdet.

Ud over den nævnte nye tilskudsmulighed for visse fjernvarmenet og den prioriterede anvendelse til biogas samt mindre ændringer i tilskuddene på vindmølleområdet lægges der ikke op til væsentlige ændringer i administrationen af tilsagnsrammen for 1987 i forhold til 1986.

Jeg forventer på denne baggrund, at tilsagnsrammen på 110 mill. kr. i 1987 vil blive anvendt fuldt ud.

Spm. nr. S 750

Til *energiministeren* (26/2 87) af:

Tinning (VS):

»Hvilke initiativer vil ministeren tage for at fremme elbesparelser, og hvorledes tænkes eventuelle udviklings-, forsøgs- og demonstrationsprojekter finansieret?«

Begrundelse

VS anser elbesparelsesområdet for overordentlig vigtigt og vil gerne have klarhed over,

[Tinning]

hvilke initiativer der er kommet eller vil komme som resultat af aftalen herom med Socialdemokratiet.

Svar (9/3 87):

Energiministeren (Svend Erik Hovmand):

Jeg er ganske enig i, at der skal gøres en ekstra indsats for energibesparelser og herunder elbesparelser, og Energiministeriet står da også midt i en række initiativer til fremme af besparelsesbestræbelserne.

For elbesparelsernes vedkommende kan jeg indledningsvis nævne, at elværkerne de seneste år meget aktivt med egne ressourcer er gået ind i bestræbelserne på at nedbringe elforbruget, bl.a. ved at analysere erhvervslivets energiforbrug med henblik på at finde elbesparelsesmuligheder.

Med hensyn til forsknings- og udviklingsinitiativer på elbesparelsesområdet kan jeg nævne, at de løbende energiforskningsprogrammer over en længere årrække har støttet en række projekter, der på kort og lang sigt har medført elbesparelser. Inden for programområdet »Industrielle processer og apparater« har de projekter, der har indflydelse på elforbruget, i gennemsnit disponeret over ca. 40 pct. af programrådets tilsagnsbeløb. Denne forskningsindsats vil blive fortsat i et øget tempo fremover inden for den rammebevilling, energiforskningsprogrammet måtte disponere over i de kommende år.

I aftalen om eludbygning og elbesparelser, som regeringen og Socialdemokratiet indgik sidste år, blev det fastslået, at der skal gøres en mere vidtgående indsats for energibesparelser og herunder elbesparelser. Det blev bl.a. aftalt, at der skal iværksættes et forskningsprojekt, som skal belyse de tekniske, økonomiske og administrative muligheder for gennemførelse af yderligere besparelser i elforbruget. Dette forskningsprojekt er netop indledt, og det kan nævnes, at det gennemføres af Amtskommunernes og Kommunernes Forskningsinstitut med støtte af teknisk sagskundskab. Det er planen, at der skal gennemføres relevante forsøg for i praksis at få besparelsesmulighederne afprøvet. Disse forsøg vil blive gennemført i et lokalt afgrænset område og forventelig igangsat i løbet af denne sommer. Det er mit håb, at projektet, når det er afsluttet, vil vise vejen, vi skal gå for at opnå større elbesparelser, og lige så

væsentligt, hvad der kan opnås såvel samfundsøkonomisk som miljømæssigt, hvis foranstaltningerne gennemføres. En klarlægning af, hvilke konkrete virkemidler der kan være nødvendige at tage i anvendelse for at få besparelsesmulighederne realiseret, er ligeledes et af projektets mål.

Det er min opfattelse, at det er meget væsentligt til bunds at få undersøgt og afprøvet de besparelsesmuligheder, som bliver behandlet som led i de allerede igangsatte projekter, før der tages stilling til eventuelle yderligere, mere omfattende udviklings-, forsøgs- og demonstrationsprojekter og disses finansiering.

Spm. nr. S 751

Til *energiministeren* (26/2 87) af:

Tinning (VS):

»Vil ministeren ændre den eksisterende tilskudsordning for vedvarende energi, således at ikke alene solvarmeanlæg, men også anden udnyttelse af solenergi, herunder solceller, kan opnå 30 pct. i tilskud ved etablering?«

Begrundelse

Energistyrelsen administrerer tilsyneladende de faste tilskud til vedvarende energianlæg (vindmøller, biogasanlæg og solfangere) således, at kun normale solfangere (vandvarmere) kan opnå 30 pct. i statstilskud. VS er blevet gjort opmærksom på en aktuel sag, hvor et demonstrationsanlæg med bl.a. solceller tilsyneladende ikke kan få det normale 30 pct.s tilskud hertil, hvilket er den sidste hindring for dette spændende projekt, som i øvrigt også har modtaget EF-tilskud.

Efter vor opfattelse er det overordnede formål med tilskudsordningen at sikre størst mulig udnyttelse af vedvarende energi i Danmark. Såfremt det eksisterende grundlag for tilskud virker begrænsende for nye initiativer (som også kan komme dansk industri til gode), er det efter vor mening i strid med hensigten i tilskudsordningen, som derfor bør rettes til.

Svar (9/3 87):

Energiministeren (Svend Erik Hovmand):

[Energiministeren]

Ifølge Energistyrelsens bekendtgørelse nr. 979 af 22. december 1986 om statstilskud til udnyttelse af vedvarende energikilder m.v. kan der ydes tilskud til »solvarmeanlæg«. I overensstemmelse hermed gives der tilskud til solfangeranlæg med henblik på bygnings forsyning med varmt brugsvand og varme. Solcelleanlæg til elproduktion anses således for at falde uden for tilskudsreglerne i bekendtgørelsen.

Den faste tilskudsordnings primære formål er gennem anlægstilskud at fremme en billig-gørende serieproduktion af vedvarende energianlæg med henblik på, at en tilstrækkelig brugerøkonomi uden tilskud kan opnås på længere sigt.

Det er Energistyrelsens vurdering, at solcelleanlæg opstillet i Danmark med det i dag kendte høje pris-/ydelsesforhold ikke vil kunne opfylde det nævnte formål med den faste tilskudsordning.

Efter tilskudsordningen for energiøkonomiske enkeltprojekter er der imidlertid muligheder for at give støtte til sådanne vedvarende energianlæg, som falder uden for den faste tilskudsordning. Energistyrelsen har derfor taget det i begrundelsen for spørgsmålet nævnte solcelleanlæg under behandling efter denne tilskudsordning.

Såfremt solcelleanlæg kommer ind i en udvikling, der i henseende til den faste tilskudsordnings formål bringer dem på linie med de allerede anerkendte tilskudsberettigede anlæg, er jeg indstillet på at lade dem omfatte af tilskudsbekendtgørelsen.

Spm. nr. S 752

Til *landbrugsministeren* (26/2 87) af:

Tinning (VS):

»Hvilke projekter agter ministeren at gennemføre i forbindelse med fællesbiogasprogrammet og NPO-handlingsplanen, og hvorledes finansieres disse projekter?«

Begrundelse

Ved blanding af naturgødning fra forskellige gårde opstår en mulig smittespredning af sygdomme, såfremt gødningen tilbageføres til gårdene. Dette problem kan være aktuelt ved f.eks. fælles biogasanlæg eller anden fælles opbevaring af naturgødning. VS vil med spørgsmålet gerne sikre sig, at ministeriet

yder en aktiv (herunder økonomisk) indsats for, at dette problem ikke stiller sig hindrende i vejen for en udbygning med fælles biogasanlæg.

Samtidig ønskes belyst, om ministeren er opmærksom på eventuelle andre problemområder i forbindelse med udbygning af fællesbiogasanlæg, og at der i givet fald sættes de fornødne ressourcer af til at imødegå sådanne.

Svar (6/3 87):

Landbrugsministeren (Britta Schall Holberg):

Koordineringsudvalget for Biogasfællesanlæg, der er nedsat af Energiministeriet efter samråd med Miljøministeriet og Landbrugsministeriet, har til opgave at udarbejde en handlingsplan for etablering og afprøvning af biogasfællesanlæg i Danmark.

Udvalget har i et statusnotat af februar 1987 skitseret et forsøgs- og demonstrationsprogram med et tilhørende opfølgingsprogram, der skal gennemføres hurtigst muligt.

I den kommende tid vil udvalget konkretisere indholdet i opfølgingsprogrammet samt de organisatoriske og finansieringsmæssige forhold forbundet hermed. En handlingsplan forventes at foreligge i april 1987.

Landbrugsministeriet har på nuværende tidspunkt udarbejdet forslag til et veterinært program i forbindelse med forsøgs- og demonstrationsprogrammet for fællesbiogasanlæg, der skal danne grundlag for, at de veterinære interesser i forbindelse med fællesbiogasanlæg kan varetages.

Der lægges op til en samfinansiering af de veterinære følgeprojekter mellem Landbrugsministeriet, Energiministeriet og Teknologirådet.

Landbrugsministeriet har endvidere taget skridt til at indarbejde undersøgelser vedrørende gylle fra biogasanlæg i ministeriets »jordbrug og miljø«-forskningsprogram. Således indeholder forskningsprogrammet allerede en lang række projekter vedrørende husdyrgødning og dens anvendelse. En række af disse projekter har betydning for biogassagen, og ministeriet har taget skridt til at ændre projekterne, således at afgasset gylle kan blive undersøgt på lige fod med rå gylle.

Spm. nr. S 754

Til *udenrigsministeren* (27/2 87) af:

Ole Espersen (S):

»Hvordan vurderer udenrigsministeren betydningen af de af Tyrkiet tagne forbehold i forbindelse med accepten af den individuelle klageret for Den Europæiske Menneskerettighedskommission?«

Begrundelse

I forbindelse med sine forsøg på optagelse i EF har Tyrkiet under henvisning til de gentagne anklager for krænkelse af menneskerettighederne nu afgivet en erklæring om, at man ønsker at anerkende individets klageret.

Imidlertid er anerkendelsen ledsaget af forbehold af en hidtil ukendt karakter, som blandt andet vil medføre, at spørgsmålet om, hvornår undtagelser fra overholdelse af menneskerettigheder kan tillades, skal afgøres efter tyrkiske standarder.

Svar (10/3 87):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

I den skriftlige besvarelse af spørgsmål nr. S 606 af 30. januar 1987 fra Keld Albrecht om den tyrkiske regerings erklæring om anerkendelsen af den individuelle klageadgang har jeg kort redegjort for de enkelte punkter i erklæringen.

Medens den geografiske begrænsning til selve Tyrkiet og udelukkelsen af sager vedrørende militært personels status og de væbnede styrkers disciplin må anses for egentlige forbehold, rejser de øvrige punkter i den tyrkiske erklæring fortolkningstvivil. Det er især spørgsmålet, om de skal forstås som egentlige forbehold eller som blot fortolkningserklæringer, der er *uden* bindende virkning for de øvrige deltagerstater og for de kompetente organer under konventionen.

Spørgsmålet om forståelsen af de nævnte punkter i den tyrkiske erklæring vil blive afklaret, når tyrkiske borgere indgiver klager vedrørende overtrædelser af de pågældende bestemmelser i konventionen. Dels vil Menneskerettighedskommissionen da skulle fastlægge sin kompetence i lyset af de fremsatte forbehold eller erklæringer, dels vil alle sager, der realitetsbehandles, i sidste instans skulle forelægges Ministerudvalget til afgørelse (idet Tyrkiet ikke har anerkendt Menneskerettighedsdomstolens kompetence). Re-

geringen er selvsagt indstillet på at følge de kompetente organers stillingtagen til erklæringens rækkevidde nøje. Det kan i øvrigt tilføjes, at regeringen har til hensigt over for Europarådets generalsekretær som depositar for konventionen at tilkendegive, at den tyrkiske erklæring rejser juridiske tvivsspørgsmål, som man forbeholder sig ret til at vende tilbage til i lyset af den afklaring, der vil ske i forbindelse med de kompetente organers behandling af konkrete klagesager.

Uanset hvorledes man i øvrigt bedømmer den fulde rækkevidde af den tyrkiske anerkendelse af den individuelle klageadgang, må det konstateres, at den indebærer et ganske betydeligt fremskridt. Eksempelvis vil der ikke være begrænsninger i kommissionens kompetence til at behandle klager fra tyrkiske borgere over tortur og over krænkelse af retssikkerhedsgarantierne.

Spm. nr. S 759

Til *økonomiministeren* (27/2 87) af:

Rahbæk Møller (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvor meget Danmarks konkurrenceevne er forringet fra 1985 til 1986, og hvor meget den forventes forringet fra 1986 til 1987?«

Begrundelse

I vurderingen af de økonomiske fremtidsudsigter indgår udviklingen af konkurrenceevnen med betydelig vægt. Det er derfor væsentligt at få oplyst, hvordan den har udviklet sig, og hvordan den forventes at udvikle sig.

I begrebet konkurrenceevne indgår mange elementer, der ikke umiddelbart lader sig kvantificere. I svaret bedes derfor anvendt den forenklede målestok: løn og andre arbejdsgiveromkostninger pr. produceret enhed. Udviklingen i Danmark bedes sammenholdt med udviklingen i et vejet gennemsnit af vore mest betydende samhandelspartnere udtrykt i fælles valuta. I den udstrækning tallene endnu ikke er kendt, bedes de seneste forudsigelser anvendt.

Svar (6/3 87):

Økonomiministeren (Anders Andersen):

[Økonomiministeren]

De seneste sammenhængende skøn for udviklingen i den danske konkurrenceevne i 1986 og 1987 findes i OECDs »Economic Outlook«, der blev offentliggjort den 18. december 1986. I tabel 51 (side 140) i »Economic Outlook« er for en række lande, heriblandt Danmark, i indeksform vist skøn for lønomkostningerne i industrien pr. produceret enhed i national valuta samt for udviklingen i de relative lønomkostninger pr. produceret enhed. Sidstnævnte indeks afspejler »mer- eller mindrestigningen« for det enkelte land i forhold til et vejet gennemsnit for konkurrentlandene omregnet til fælles valuta, hvilket svarer til det i begrundelsen for spørgsmålet anførte begreb.

Sidstnævnte indekssække viser for Danmark en merstigning i lønomkostningerne pr. produceret enhed på ca. 4½ pct. i både 1986 og 1987. Med udgangspunkt i tabel 34 (side 129) i »Economic Outlook« over udviklingen i den effektive valutakurs i de enkelte lande kan det konstateres, at OECDs skøn indebærer, at hele forringelsen af den danske lønkonkurrenceevne fra 1985 til 1986 kan henføres til valutakursudviklingen, mens forringelsen fra 1986 til 1987 fordeler sig nogenlunde ligeligt på valutakursudviklingen og større stigning i lønomkostningerne pr. produceret enhed her i landet. Det skal tilføjes, at OECD i sine beregninger har baseret sig på valutakursforholdene i begyndelsen af november 1986. I februar 1987, hvor virkningerne af EMS-justeringen i januar endnu ikke var slået igennem, lå den effektive kronekurs godt 2½ procentpoint højere.

Af tabellen i »Economic Outlook« fremgår det, at den af OECD skønnede stigning i lønomkostningerne pr. produceret enhed for Danmark i national valuta andrager 4-4½ pct. i begge år. Derimod er ikke anført forudsætninger om de nominelle lønstigninger og produktivitsfremskridt, der ligger bag skønnene for 1986 og 1987 for de enkelte lande, herunder Danmark. Bag den af OECD skønnede omkostningsopgang i Danmark fra 1985 til 1986 ligger dog utvivlsomt først og fremmest en meget svag produktionsvækst pr. arbejdstime, således at lønopgangen stort set har sat sig fuldt igennem i større lønomkostninger pr. produceret enhed. En sådan udvikling bekræftes af de foreliggende statistiske oplysninger om udviklingen i industriens timelønsindeks, beskæftigelses-

indeks og indekset for industriomsætningen i faste priser. For så vidt angår udviklingen fra 1986 til 1987 kan på nuværende tidspunkt kun peges på, at opgangen i de nominelle lønninger givet bliver større end sidste år, men at produktivitsudviklingen bl.a. som følge af arbejdstidsforkortelsen også må forventes at blive større.

Det skal endelig bemærkes, at OECDs produktivitetsskøn for de enkelte lande er usikre, og at de historiske tal, der ligger til grund for skønnene, er påvirket af et forskelligt statistisk grundlag i landene og kan undergå ret store revisioner i takt med fremkomsten af nye statistiske oplysninger.

Spm. nr. S 760

Til forsvarsministeren (2/3 87) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Hvor meget aflønnes den kommitterede for Hjemmeværnet med, inkl. frynsegoder (bil m.v.), og hvorfor fremgår hans navn ikke af det svar, ministeren har givet på det af mig til ministeren stillede spørgsmål nr. S 678?«

Svar 10/3 87):

Forsvarsministeren (Engell):

Stillingen som kommitteret for Hjemmeværnet er en tjenestemandsstilling på åremål. I overensstemmelse med bl.a. tjenestemandsløvens regler er stillingen besat efter offentligt opslag.

Det er ikke nogen forudsætning for varetagelse af stillingen, at stillingsindehaveren er medlem af Folketinget.

Derfor er stillingen ikke omfattet af mit svar på spørgsmål nr. S 678.

Den fulde løn i stillingen, inkl. tillæg, udgør 412.700 kr. årligt (niveau 1/10 1986). Den nuværende stillingsindehaver oppebærer halvdelen af dette beløb efter statens regler om tjenestefrihed og lønafkorting for tjenestemænd, der varetager hverv som bl.a. medlem af Folketinget.

Spm. nr. S 761

Til indenrigsministeren (2/3 87) af:

Birthe Hansen (SF):

»Vil ministeren foranledige, at der fremskaffes oplysning om, på hvilken baggrund

[Birthe Hansen]

børnemagnyl, der indeholder acetylsalicylsyre, er blevet forbudt i England?»

Begrundelse

Der henvises til ministerens besvarelse af spørgsmål nr. S 707 af 27. februar 1987.

Foreløbigt svar (12/3 87):

Indenrigsministeren (Enggaard):

Jeg har anmodet Sundhedsstyrelsen om en redegørelse for baggrunden for de foranstaltninger, de engelske sundhedsmyndigheder har iværksat for at begrænse børns indtagelse af lægemidler indeholdende acetylsalicylsyre.

Når Sundhedsstyrelsens redegørelse foreligger, vil jeg vende tilbage til sagen og give spørgeren en nærmere orientering.

Spm. nr. S 763

Til *ministeren for offentlige arbejder (2/3 87)* af:

Jytte Andersen (S):

»Deler ministeren Miljøankenævnets opfattelse, at beboere langs DanLinkruten befinder sig i større risiko for kloruheldssituationer end beboerne ved Dansk Sojakagefabrik på Islands Brygge, hvad angår afstanden fra bolig til banelegemerne, uheldshypighed ved klortransporter kontra sandsynlighed for et tankudslip og vindforholdenes betydning for en katastrofe?»

Begrundelse

I Miljøankenævnets afgørelse i forbindelse med godkendelse af fortsat klorproduktion på Islands Brygge lægges der vægt på, at beboere langs DanLinkruten befinder sig i større risiko for uheld ved klorudslip, end man forventer fra Dansk Sojakagefabriks tankanlæg.

Svar (9/3 87):

Ministeren for offentlige arbejder (Nør Christensen):

Miljøankenævnets sammenlignende risikoanalyse er delvis udført på baggrund af oplysninger indhentet hos DSB om omfanget af klortransport via DanLinkruten og om den generelle forekomst af afsporinger ved DSB målt i forhold til antal kørte kilometer.

Analysens resultater eller de øvrige indgående forudsætninger har ikke været forelagt DSB forud for Miljøankenævnets afgørelse den 25. februar 1987.

På denne baggrund har jeg ikke med kort frist nogen mulighed for at foretage en egentlig bedømmelse af den af Miljøankenævnet foretagne sammenlignende analyse af risikobelastningen ved Dansk Sojakagefabrik og langs DanLink.

Jeg finder dog anledning til at knytte nogle kommentarer til Miljøankenævnets kendelse af 25. februar 1987 og til bilaget til denne.

Miljøankenævnet anfører på side 31, at der i Europa er »foregået transport af ca. 90 mill. tons klor over strækninger på gennemsnitlig 100 km i tankvogne med gennemsnitlig 45-50 tons klor. Disse ca. 2 mill. vogntransporter har medført ca. 100 afsporinger uden lækager og dermed uden klorulykker.»

Dette understreger det forhold, at klortankvognenes konstruktion er overordentlig stabil og dermed modstandsdygtig over for selv ganske voldsomme uheld. Jeg kan i denne forbindelse oplyse, at der i Finland i januar 1987 skete et sammenstød mellem et godstog og en lastbil i en jernbaneoverskæring. Godstogets fart var ved sammenstødet 80 km/t, og toget, som medførte tre vogne læsset med i alt ca. 150 tons klor, blev afsporet. Ved uheldet skete der betydelig skade på materiellet. De tre vogne med klor blev således nærmest totalskadede, og der kom store buler i tankene.

Hvad der imidlertid i denne forbindelse er interessant, er dette: der skete fra ingen af vognene noget udslip af klor.

Bla. på denne baggrund, men også på baggrund af det ovenfor anførte, må jeg anse Miljøankenævnets antagelse af, at klorudslip vil forekomme i 1,2 pct. af de tilfælde, hvor en klortvogn afspores eller indblandes i et sammenstød, som værende formentlig kraftigt overdrevet. Det må her tages i betragtning, at maksimalhastigheden for DanLinktransporterne gennem København og Frederiksberg er sat til 40 km/t, hvilket indebærer en meget stærk begrænsning af de påvirkninger, en tankvogn kan blive udsat for i en uheldssituation.

Jeg må endvidere anfægte en af de præmisser, som Miljøankenævnet lægger til grund for sammenligningen mellem Sojakagefabrikken og DanLink. Miljøankenævnet

[Ministeren for offentlige arbejder]

skriver således på side 31 i afgørelsen: »Ved gennemførelsen af DanLink opretholdt man en transport af farligt gods – herunder klor – gennem Danmark, hvor en svensk-tysk disposition med en søværtsgående godsroute direkte fra Sverige til Tyskland var planlagt til at føre disse transporter uden om Danmark.«

Dette var ikke problemstillingen. Det var ikke på tale at ophøre med befordringen af jernbanetransitgods (ej heller klor) gennem Danmark mellem Sverige og Kontinentet. DanLinkprojektet tog sigte på at styrke jernbanetraffikkens samlede konkurrenceevne i den internationale trafik, bl.a. i forhold til vejtrafikken, som også transiterer gennem Danmark.

Miljøankenævnets betragtninger vedrørende vindforhold og afstand fra boliger til banelegeme giver mig ikke anledning til umiddelbare bemærkninger, ligesom jeg ikke skal kommentere Miljøankenævnets betragtninger vedrørende risikoforholdene ved Sojakagefabrikken.

Afsluttende må jeg konstatere, at DSB i henhold til internationale aftaler er forpligtet til at befordre farligt gods, når dette er læsset m.v. i overensstemmelse med forskrifterne i RID (Règlement concernant le transport International des marchandises Dangereuses).

Spm. nr. S 764

Til *ministeren for offentlige arbejder* (2/3 87) af:

Jytte Andersen (S):

»Vil ministeren redegøre for, hvilke initiativer Miljøankenævnets afgørelse om klorproduktionen på Islands Brygge giver anledning til, hvad angår daginstitutionernes placering, sikkerhedsforanstaltninger, varsling af beboere ved uheld og kontrol af klortransporter?«

Begrundelse

I Miljøankenævnets afgørelse anbefales bl.a. en ændret placering af de nærliggende børneinstitutioner og opstilling af »så mange klordetektorer udendørs, at ethvert betydende klorudslip vil aktivere mindst én detektor.«

Svar (9/3 87):

Ministeren for offentlige arbejder (Nør Christensen):

Miljøankenævnets afgørelse giver mig ikke umiddelbart anledning til nye initiativer, ud over at afgørelsen naturligvis vil blive indgående studeret.

Det er allerede med Statens Brandinspektion aftalt, at der mellem brandinspektører og DSBs områdechefer skal tages kontakt med henblik på at sikre hurtig og korrekt information og indsats i tilfælde af uheld med jernbanetransport af farligt gods.

Endvidere er der indledt et samarbejde mellem DSB, politiet, Københavns Brandvæsen og Københavns Kommunes Miljøkontrol med henblik på at sikre løbende information om DSBs befordring af farligt gods. I den forbindelse kan jeg oplyse, at DSB har tilbudt Københavns Brandvæsen at få opstillet en terminal tilknyttet DSBs edb-baserede godstransportstyringssystem (GTS).

Med dette hjælpemiddel vil der til enhver tid kunne indhentes oplysninger om, hvilke godsarter der er opstillet på hvilke spor, samt om indholdet i ethvert godstog.

DSB har endvidere iværksat en række yderligere forholdsregler med henblik på at skærpe kontrollen med, at RID-bestemmelser og supplerende nationale sikkerhedsbestemmelser overholdes.

Jeg kan endvidere henvise til, at der under Justitsministeriet er nedsat et udvalg, der generelt skal se på samordning af regler og ansvar i forbindelse med transport af farligt gods.

Generelt må jeg sige, at ansvaret for indsats og varsling m.v. i forbindelse med uheld med farligt gods henhører under de sædvanlige indsatsmyndigheder, hvilket i første række er brandvæsen og politi og dernæst civilforsvaret.

Men hensyn til daginstitutionernes placering vil jeg dog gøre den bemærkning, at selv om man skulle lægge Miljøankenævnets sammenlignende risikoanalyse til grund, vil man ikke deraf kunne udlede, at der skulle bestå en større risiko for den enkelte børnehave eller bolig, som ligger tæt ved DanLinktrafikken, end den, der foreligger for naboerne til Dansk Sojakagefabrik.

Miljøankenævnet konstaterer, »at der må forventes ikke færre uheld på DanLink i Kø-

[Ministeren for offentlige arbejder]

benhavnsområdet, end man forventer fra DS's tankanlæg.«

Disse potentielle uheld på DanLink er imidlertid i Miljøankenævnets analyse fordelt over en 12 km lang strækning, og det må derfor antages, at risikoen – også målt efter Miljøankenævnets metode – for den enkelte nabo til DanLink for at blive udsat for følgerne af et klorudslip er væsentlig mindre end den, der er gældende for naboerne til Dansk Sojakagefabrik. Også her må jeg imidlertid tage forbehold over for gyldigheden af de forudsætninger, som Miljøankenævnet baserer sin analyse af DanLink på.

Spm. nr. S 765

Til *ministeren for offentlige arbejder* (2/3 87) af:

Jytte Andersen (S):

»Vil ministeren give en statusredegørelse for opfyldelsen af de politiske forudsætninger, der lå til grund for Folketingets beslutning om etablering af DanLinkprojektet, samt oplyse omfanget af farlige transportere, der går igennem tæt befolkede områder i København?«

Begrundelse

Der henvises til trafikudvalgets betænkning vedrørende DanLinkbeslutningen.

Svar (9/3 87):

Ministeren for offentlige arbejder (Nør Christensen):

Ved vedtagelsen af lov nr. 199 af 9. april 1986 om etablering af en færgefart til overførsel af gods mellem Københavns Frihavn og Helsingborg forudsattes det af Folketingets udvalg om offentlige arbejder,

1) at der inden udgangen af 1987 skulle være udført støjbeskyttelse af boliger langs DanLinkstrækningen mellem Vordingborggade og Valby Langgade, som blev udsat for støj overskridende visse nøjere fastlagte grænseværdier,

2) at strækningen fra Valby Langgade til Vigerslev skulle prioriteres højt ved anvendelsen af den i lovforslaget omtalte støjpulje,

3) at der indsættes støjsvage lokomotiver og køres langsomt på Godsbaneringen,

4) at DSB ved anlægsmæssige foranstaltninger søger at modvirke, at der sker en stigning i antallet af overskridelser af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdi for vibrationer,

5) at der senest i november 1987 gennemføres en kontrolmåling af den støjanalyse, hvorpå Miljøstyrelsens udmåling af støjbeskyttelsen er funderet, og at eventuel yderligere støjbeskyttelse, som måtte blive udløst af denne kontrolmåling, udføres inden udgangen af 1988,

6) at der foretages endnu en efterkontrol, når DanLinktrafikken er fuldt udbygget, og senest i 1990,

7) at ministeren for offentlige arbejder indgår aftale med Københavns Kommune om anlægs- og driftsmæssige løsninger på de vejtrafikale problemer, der kan være en følge af forbindelsens etablering, og

8) at der ikke forventes at blive tale om forøget transport af særlig farligt gods, og at sikkerhedsniveauet løbende, bl.a. gennem uddannelse af personale og udvikling af overvågningssystemer, vil blive holdt på det højest mulige niveau.

Jeg skal nedenfor give en kortfattet status for arbejdet med opfyldelsen af de enkelte forudsætninger:

Ad 1. Den af Miljøstyrelsen udmålte støjbeskyttelse er for ca. 20 pct.s vedkommende allerede udført, ca. 55 pct. er under udførelse, og ca. 25 pct. er stadig i projekteringsfasen. Det samlede arbejde forventes i overensstemmelse med forudsætningerne færdiggjort inden udgangen af 1987.

Ad 2. Støjskærme langs Vestbanen ved Vigerslev er under udførelse, hvorved boligerne langs strækningen Valby Langgade-Vigerslev beskyttes mod støjen fra den dominerende kilde.

Ad 3. Støjsvage lokomotiver er indsat, og hastigheden på Godsbaneringen er begrænset til 40 km/t.

Ad 4. Der er foretaget en baneteknisk gennemgang af Godsbaneringen, som har resulteret i, at vibrations- og støjudløsende skinnestød ved Nørrebro Station er fjernet og erstattet med langskinnespor. Øvrige vibrationsdæmpende foranstaltninger vil blive udført inden udgangen af 1987.

Ad 5 og 6. Disse foranstaltninger vil blive udført i overensstemmelse med de forudsætninger, der er gjort i udvalgsbetænkningen.

[Ministeren for offentlige arbejder]

Ad 7. Trafikken afvikles i overensstemmelse med de bemærkninger, der er gjort herom i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3. Forslag til aftale er tilsendt Københavns Kommune, som endnu ikke har svaret.

Ad 8. I min forgængers besvarelse af spørgsmål nr. 7, 8 og 9 fra Folketingets udvalg om offentlige arbejder (optrykt som bilag 1 til udvalgsbetænkning afgivet den 14. marts 1986) oplystes det, at der i gennemsnit transporteres én fyldt klortankvogn om dagen ad godsforbindelsesbanen, og at der ikke med DanLink forventes nogen stigning af betydning i den transporterede mængde af virkelig farlige stoffer. Foretagne stikprøver viser, at denne forventning har holdt stik. Det kan således oplyses, at der til Danmark over henholdsvis Rødby og Helsingør/Frihavnen i oktober 1986 indgik 823 vogne med RID-gods, og i januar 1987, som er sidste måned, for hvilken statistik er udarbejdet, indgik 826 vogne. Af disse vogne var ca. 15 pct. enten tomme urensede tankvogne eller almindelige godsvogne læsset med cellulose, papir og lignende. Om de særlig farlige godsarter kan oplyses, at antal indgåede vogne med klor i oktober 1986 var 19 vogne og i januar 1987 20 vogne. I samme måneder var antal vogne med ammoniak 8 henholdsvis 12.

Spm. nr. S 766

Til *miljøministeren* (3/3 87) af:

Riishøj (SF):

»Agter ministeren i betragtning af udtalelserne fra amtets embedslæge, indvendinger fra flere fagforbund, Risøs risikovurdering og den udbredte frygt blandt borgerne i og omkring Køge at gribe selvstændigt ind for at forhindre, at den livsfarlige gift TMI vil kunne indgå i produktionen af bekæmpelsesmidler på Kemisk Værk Køge?«

Begrundelse

Gennem spørgsmålet ønskes klarlagt, hvorvidt ministeren på baggrund af debatten om produktionen af bekæmpelsesmidler, hvori vil indgå stoffet TMI, på Kemisk Værk Køge vil tage et selvstændigt initiativ for at forhindre produktionen. Der gøres opmærksom på, at der end ikke eksisterer en færdigudarbejdet beredskabsplan i tilfælde af

uheld, og der skal henvises til de særdeles vægtige indvendinger, der er blevet fremført fra lægeside, fagforbundsside og anden side. Det ønskes i den forbindelse oplyst, hvordan ministeren bedømmer de argumenter, der er blevet fremført imod anvendelsen af TMI.

Svar (10/3 87):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har været i kontakt med Kemisk Værk Køge A/S og har fået selskabets ledelses tilsagn om, at virksomheden ikke iværksætter produktionen af det omhandlede stof, så længe Miljøankenævnets afgørelse i klagesagen om Miljøstyrelsens godkendelse af 14. maj 1986 ikke foreligger.

Miljøankenævnet har den endelige administrative afgørelse i sagen i overensstemmelse med miljøbeskyttelsesloven, og jeg vil afvente resultatet af nævnets behandling af sagen.

Indtil Miljøankenævnets afgørelse foreligger, må jeg henholde mig til, at vurderingen af stoffets farlighed på sædvanlig måde er indgået i Miljøstyrelsens sagsbehandling, og at styrelsens afgørelse er truffet ud fra behørig hensyntagen til de risici, som foreligger, sammenholdt med de foranstaltninger, der er taget for at sikre omgivelserne imod at kunne blive udsat for stoffets skadevirkninger. Specielt med hensyn til spørgsmålet om beredskabsplaner er det politiets opgave at sørge for, at sådanne planer udarbejdes. Når der i spørgsmålet henvises til indvendinger fra fagforbund, forstår jeg mere disses betænkeligheder som et problem, der henhører under Arbejdstilsynets behandling af sagen med henblik på beskyttelse af de på virksomheden beskæftigede, hvilket selvfølgelig også er en vigtig faktor.

Herudover har jeg ikke bemærkninger i anledning af det stillede spørgsmål.

Spm. nr. S 767

Til *ministeren for skatter og afgifter* (3/3 87) af:

Ingerlise Koefoed (SF):

»Hvilke muligheder ser ministeren for at fritage kunsthåndværkere, der fremstiller keramik m.v. i enkeltteksemplarer eller i stærkt begrænset oplag, for moms?«

[Ingerlige Koefoed]

Begrundelse

Spørgeren er blevet gjort opmærksom på, at unge kunsthåndværkere, som arbejder selvstændigt med fremstilling af f.eks. keramik, meget vanskeligt kan skabe sig et levebrød, fordi den keramik, de kan tilbyde deres eventuelle købere, bliver uforholdsmæssig dyr på grund af betaling af moms.

Det forekommer rimeligt at sidestille kunsthåndværkere, der arbejder på denne måde, med andre billedkunstnere.

Svar (11/3 87):

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Efter den danske merværdiafgiftslov er det kun kunstneres salg af egne kunstværker af den art, der henhører under toldtariffens pos. 99.01-99.03 (malerier, originale stik samt originale skulpturer), der er omfattet af moms-fritagelse.

Som jeg oplyste i mit svar på spørgsmål nr. S 347 vedrørende moms-fritagelse for billedtæpper, kan Danmark efter EFs 6. moms-direktiv ikke ensidigt ændre momslovens bestemmelser, således at kunstneres salg af f.eks. egne billedtæpper eller af egne keramiske produkter fritages for afgift.

Imidlertid omfatter forslaget til et 19. moms-direktiv, der indeholder nogle ændringer og præciseringer af 6. moms-direktiv, også afgifts-fritagelse for kunstneres salg af en række kunstgenstande.

På dansk foranledning har forslagets afgifts-fritagelsesbestemmelser for kunstneres salg af egne kunstværker fået en så bred formulering som muligt. Efter forslaget omfatter afgifts-fritagelsen - ud over genstande, der falder under pos. 99.01-99.03 - også kunstneres salg af egne billedtæpper, originale keramiske produkter samt mosaikker på træ. Forhandlingerne om forslaget søges fra dansk side fremmet mest muligt.

Spm. nr. S 768

Til indenrigsministeren (3/3 87) af:

Poulsgaard (FP):

»Er ministeren enig med sin partifælle, Venstres borgmester i Hjørring kommune Else Købstrup i, at et byrådsmedlem gift med en pædagog er inhabil, når et byråd be-

handler en konfliktsituation på daginstitutionsområdet?«

Begrundelse

Som det sikkert er ministeren bekendt, har børnehavepædagogerne i Hjørring strejket gennem længere tid på grund af et krav om højere normeringer.

Ved sidste byrådsmøde, hvor man behandlede konflikten, var der ved afstemning et flertal på 10 imod 9, der mente, at man skulle bøje sig for pædagogernes krav. Nu viser det sig, at et af byrådsmedlemmerne, nemlig Venstremændene Svenning Christensen, ikke kunne deltage i afstemningen, fordi han på forlangende af SF-ordføreren, Jørn E. Christiansen, blev erklæret inhabil, hvilket borgmesteren gav SF-ordføreren ret i.

Jeg vil minde ministeren om, at jeg rejste et lignende spørgsmål til ministeren, nr. S 1586 af 11. august 1986, hvor byrådet behandlede en sag om dispensation i forbindelse med en gågade, hvor et byrådsmedlem, der havde økonomisk interesse i dette projekts gennemførelse, ikke blev erklæret inhabil.

Spørgeren finder, at såfremt borgmesteren har handlet i strid med lovgivningen, er det et spørgsmål, om byrådets beslutning er ulovlig, da man må gå ud fra, at Svenning Christensen ville have stemt sammen med sin gruppe, hvorefter afstemningen så ville have været 10 for og 10 imod.

Foreløbigt svar (9/3 87):

Indenrigsministeren (Enggaard):

Det fremgår af begrundelsen for spørgsmålet, at det vedrører en konkret sag. Jeg har derfor bedt Tilsynsrådet for Nordjyllands Amt om at se på sagen og orientere mig om resultatet af rådets overvejelser.

Når Tilsynsrådets udtalelse foreligger, vil jeg vende tilbage til det stillede spørgsmål.

Spm. nr. S 771

Til statsministeren (3/3 87) af:

Preben Lange (S):

»Hvilke initiativer agter statsministeren at tage i forbindelse med Thule Kommunalbestyrelses anmodning til regeringen om nedsettelse af en undersøgelsesdomstol for at få

[Preben Lange]

en tilbudsgående undersøgelse af omstændighederne ved befolkningens flytning i 1953 og det siden rejste erstatningskrav?»

Begrundelse

Ved brev af 10. februar 1987 har Avanersuup/Thule Kommune tilskrevet statsministeren og anmodet regeringen om nedsættelse af en kommissionsdomstol. Kommunen har ved flere lejligheder søgt staten om erstatning for tabet af fangstområder i forbindelse med anlæggelsen af Thule Air Base, senest i juni 1985. De forskellige initiativer, der er taget i sagen, er af kommunen ikke fundet tilfredsstillende som løsning i Thulesagen.

Under efterårssamlingen 1986 sluttede et enigt grønlandsk Landsting op bag kommunens krav om at finde en endelig og varig løsning på konflikten.

Svar (12/3 87):

Statsministeren (Poul Schlüter):

I skrivelse af 10. februar 1987 har Avanersuup Kommunia (Thule Kommune) meddelt mig, at den igen har behandlet spørgsmålet om Thulebefolkningens krav om erstatning for tab og ulemper forårsaget af befolkningens flytning i 1953 som følge af udvidelsen af det dansk-amerikanske forsvarsområde i Thule.

Samtidig har kommunalbestyrelsen anmodet regeringen om at nedsætte en kommissionsdomstol til at undersøge de nærmere omstændigheder omkring forsvarsområdets anlæggelse, befolkningens flytning og erstatningskravet.

I denne anledning kan jeg oplyse, at Avanersuup Kommunia i sommeren 1985 over for ministeren for Grønland fremsatte et krav om erstatning for tab og ulemper, som efter kommunens opfattelse blev påført befolkningen som følge af begivenhederne i 1951-53.

Ministeren for Grønland tilkendegav dengang over for kommunalbestyrelsen, at han under et forestående besøg i kommunen ville drøfte sagen og høre på kommunens og befolkningens synspunkter.

Inden ministeren for Grønlands rejse havde spørgsmålet om kommunens erstatningskrav været behandlet i et regeringsmøde, hvor der var fuld enighed om, at staten ikke

kunne anerkende nogen erstatningsforpligtelse.

Denne beslutning meddelte ministeren for Grønland kommunalbestyrelsen under sit besøg i Avanersuup Kommunia, der fandt sted den 4. september 1985.

Samtidig lovede ministeren på regeringens vegne, at der ville blive taget initiativ til blandt andet med de amerikanske myndigheder at drøfte muligheden for at skaffe kommunens befolkning større økonomiske fordele ved forsvarsområdets tilstedeværelse, det såkaldte 9-punktsprogram, ligesom ministeren på regeringens vegne beklagede den mangelfulde information og det korte varsel, som blev givet i forbindelse med flytningen i 1953.

9-punktsprogrammet er siden i det væsentlige blevet gennemført. Dermed betragter regeringen for sit vedkommende sagen som afsluttet.

Jeg har efter på ny at have drøftet sagen med ministeren for Grønland og landsstyreformanden i et brev af 11. marts 1987 meddelt kommunalbestyrelsen, at regeringen fortsat må henholde sig den i 1985 truffene beslutning, som blev meddelt kommunalbestyrelsen under mødet med ministeren for Grønland den 4. september 1985.

Spm. nr. S 773

Til *forsvarsministeren (3/3 87)* af:

Pelle Voigt (SF):

»Vil ministeren hurtigst muligt meddele forsvarrets befalingsmænd, at de skal standse den usaglige og småsadistiske praksis, som er skildret i bladet Fagligt Forsvar nr. 2, 1987, ifølge hvilket 50 konstabelelever på Holstebro kaserne bl.a. chikaneres med forbud mod at have billeder af deres familiemedlemmer stående fremme på deres værelser?»

Svar (11/3 87):

Forsvarsministeren (Engell):

Det nævnte forhold, som er beskrevet i Fagligt Forsvar nr. 2, 1987, er opstået, fordi en enkelt delingsfører har håndhævet meget restriktive bestemmelser for stueorden over for sin deling med konstabelelever.

Den lokale chef har påtalt forholdet og sikret sig, at disse bestemmelser nu er ændret

[Forsvarsministeren]

på en måde, der også tilgodeser konstabelele-
vernes ønsker.

Jeg betragter forholdet som en enkeltstående lokal episode og finder, da problemet er løst, ingen anledning til at foretage yderligere i sagen.

Spm. nr. S 774

Til *socialministeren* (4/3 87) af:

Thoft (SF):

»Vil ministeren sikre, at kommunerne får mulighed for at udbetale den såkaldte udgiftsandel til døgnplejeforældre som en skattefri ydelse?«

Begrundelse

Skattereformen rammer især lønmodtagergrupper med store fradrag meget uretfærdigt. Dels har fradragene kun skatteværdien 50 pct., dels er de første 3.000 kr. ikke fradragsberettiget.

Døgnplejeforældre er en af de grupper, der rammes urimelig hårdt af skattereformen. Døgnplejeforældrene modtager dels et vederlag for deres arbejde, dels den såkaldte udgiftsandel, der skal dække udgifterne til plejebarnets tøj, kost, logi m.v.

Hidtil har plejeforældrene skullet medregne udgiftsandelen som en del af deres skattepligtige indkomst, men et tilsvarende beløb har kunnet fratrækkes. Skattemæssigt har denne ordning derfor været neutral.

Men efter at skattereformen er trådt i kraft, risikerer døgnplejeforældrene at skulle beskattes af den del af vederlaget, som medgår som udgiftsandel, med 68 pct., mens udgiftsandelen kan fratrækkes igen for den del, der ligger ud over 3.000 kr., og med en skattebesparelse herpå på kun 50 pct.

Et lille regnestykke viser problemets størrelse i praksis: har vi et døgnplejeforældrepar med to børn i døgnpleje og med en marginalskat på 68 pct., vil dette betyde, at udgiftsandelen, som for børn over 10 år andrager 81 kr. pr. døgn (normalydelsen), andrager i alt 59.130 kr. årligt. Heraf skal betales 68 pct. skat eller i alt 40.208 kr. Fradraget vil imidlertid kun andrage 56.130 kr. og vil kun give 50 pct.s skattebesparelse eller 28.065 kr. Et sådant døgnplejægtepar har altså fået forringet deres vilkår med 12.143 kr. efter skat.

En så betydelig forringelse af vilkårene er helt urimelig, og sat lidt på spidsen ville det svare til, at f.eks. sygeplejersker eller tjenere skulle betale ekstraskat af den mad, de serverer for deres patienter/gæster.

Da det også er helt i overensstemmelse med skattereformens hensigt, at arbejdsgiveren skal refundere den ansatte de faktiske udgifter skattefrit, opfordres socialministeren til omgående at give kommunerne mulighed for at udbetale udgiftsandelen skattefrit, så meget desto mere som dette allerede er be-
byndt at ske i nogle få kommuner.

Foreløbigt svar (12/3 87):

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Fra henvendelser fra Plejeforældrenes Landsforbund er jeg bekendt med de virkninger for plejefamilierne, som følger af, at omkostningsdelen af plejevederlaget efter den nye skattereform vil indgå i den personlige indkomst.

Spørgsmålet drøftes for tiden i »skattereformkredsen«. Når resultatet af vore drøftelser foreligger, vil jeg vende tilbage til besvarelsen af spørgsmålet.

Spm. nr. S 775

Til *arbejdsministeren* (4/3 87) af:

Dohrmann (FP):

»Kan ministeren oplyse, hvor meget af det fejlagtigt udbetalte A-kassebeløb (plus rentetab) der er tilbagebetalt til statskassen, og hvordan denne har forholdt sig med hensyn til inddrivelse af det resterende?«

Begrundelse

Af oplysningerne i ATP-direktør Bent Hæstrups betænkning fra 1984 og arbejdsministerens oplysninger samme år fremgik, at der blev fejludbetalt 3,2 milliarder kroner blot inden for årene 1979-1984 inkl., og at der var et rentetab på 350 millioner kroner frem til udgangen af 1984.

Disse beløb på i alt 3,550 milliarder kroner er jo bare en mindre del af, hvad der uberettiget er fordampet af skatteydermidler. Disse penge plus renter og rentes rente heraf skal selvfølgelig tilbagebetales til skatteydernes kasser fra de store A-kassekoncerner, og inddrivelsen skulle jo ikke volde så store

[Dohrmann]

problemer, da statskassen må kunne modregne i senere udbetalinger.

Der er jo tale om kæmpekatastrofer for de hårdt plagede skatteydere, og derfor er det dybt tragisk, hvis arbejdsministeren fejler sagen ind under gulvtæppet af frygt for, at den belaster hans forgænger og andre af hans politiske venner.

Svar (12/3 87):

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikring har oplyst, at man ved stikprøveundersøgelser i perioden 1979-84 fandt fejludbetalinger på ca. 17,6 mill. kr. i alt.

På grundlag af resultaterne fra stikprøverne, som omfatter ca. 2.000 personer pr. år, blev der foretaget et skøn over, hvor stort fejludbetalingsbeløbet ville have været, hvis samtlige arbejdsløsheds-kassemedlemmer var blevet kontrolleret. Herved fremkom det skøn på 3,2 mia. kr., som nævnes i begrundelsen til spørgsmålet. Om inddrivelsen af de fejludbetalte beløb kan jeg generelt oplyse, at arbejdsløsheds-kassernes inddrivelse af tilbagebetalingskrav i dag er langt mere effektiv end tidligere. Det skyldes bl.a., at direktoratet i forbindelse med tilsynet med arbejdsløsheds-kassernes regnskaber går mere ind i at kontrollere inddrivelsesproceduren.

Jeg kan endvidere oplyse, at § 86 i arbejdsløshedsforsikringsloven er blevet ændret ved lov nr. 236 af 6. juni 1985, således at kasserne som hovedregel ikke har krav på refusion fra statskassen i tilfælde, hvor der er udbetalt dagpenge eller efterløn med urette, medmindre den fejlagtige udbetaling skyldes medlemmets svigagtige forhold.

Dette indebærer, at det bortset fra beløb, der er fejlagtigt udbetalt på grund af svig fra medlemmets side, er *kasserne*, der bærer tabet, hvis beløbene ikke indbetales af medlemmerne, og som derfor også bærer rentetabet, indtil beløbene er indbetalt.

Ved lov nr. 832 af 9. december 1986 om ændring af arbejdsløshedsforsikringsloven fik direktøren for arbejdsløshedsforsikringen bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om inddrivelse af dagpenge- og efterlønsbeløb. Reglerne er i øjeblikket under udarbejdelse i Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen.

Alt i alt mener jeg, at der er gjort ganske meget for at sikre, at statens tab ved fejludbetalinger minimeres mest muligt, jf. de omtalte ændringer i arbejdsløshedsforsikringsloven.

Spm. nr. S 776

Til *socialministeren* (4/3 87) af:

Tove Lindbo Larsen (S):

»Hvilke initiativer vil ministeren tage for at forhindre den diskriminering, der foregår på forsikringsområdet, når handicappede ønsker at tegne ulykkesforsikring og livsforsikring?«

Begrundelse

Det er en realitet, at handicappede personer stilles økonomisk ringere end andre, såfremt de ønsker at tegne ulykkes- eller livsforsikringer.

Det er ligeledes bevist, at handicappede ikke har en højere ulykkesfrekvens end andre.

Problemet har været diskuteret ofte, uden at det har medført ændringer for dem, der ønsker at tegne forsikring.

Jeg har senest rejst spørgsmålet over for industriministeren (nr. S 530), som er ressortminister for forsikringsbranchen, men uden resultat. Ministeren henviser til forsikrings-selskabers forpligtelse til at sørge for en økonomisk forsvarlig drift med sikkerhed for at kunne indfri deres forpligtelser over for forsikringstagere. Industriministeren slutter i øvrigt sit svar af 27. januar 1987 med følgende citat: »Spørgsmålet hører retteligt hjemme sammen med lovgivning om socialsikring.«

Derfor spørgsmålet til socialministeren.

Svar (10/3 87):

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg er enig med spørgeren i, at det er vigtigt at arbejde for, at handicappede ikke udsættes for diskriminering ved tegning af ulykkesforsikring og livsforsikring.

Disse bestræbelser kan imidlertid ikke støttes inden for rammerne af lovgivningen om social sikring, som ikke indeholder regler om private personers tegning af forsikringer på dette område.

[Socialministeren]

Jeg mener også, som det har fundet udtryk i den politiske debat, at det er mest naturligt at søge udgangspunktet for hjælp til handicappede i den sektor, hvor problemerne opstår.

Spørgsmålet om forsikringsproblemer for personer med handicap har tidligere været behandlet i Det Centrale Handicapråd. I denne forbindelse meddelte Assurandør-Societet, at det ikke var muligt at skaffe tilstrækkelig bred tilslutning blandt forsikringselskaberne til en fælles løsning på området, idet det samtidig blev oplyst, at enkelte selskaber godt kunne gå ind i forsikringsordninger omkring såvel handicappede børn som voksne.

Sagen har ligeledes været rejst af De Samvirkende Invalideorganisationer over for industriministeren, som efter udtalelse fra Forsikringstilsynet meddelte, at der ikke i den eksisterende lovgivning om forsikringsvirksomhed er mulighed for at pålægge forsikringselskaberne at ændre deres praksis ved tegning af forsikringer for handicappede.

Efter min opfattelse er Det Centrale Handicapråd det rette forum, når det drejer sig om at påvise og rejse debat om integreringsproblemerne inden for de forskellige sektorer, og Socialministeriet vil derfor anmode rådet om fortsat at overveje, hvilke initiativer der kan tages for at sikre en udbygning af de eksisterende forsikringsmuligheder for handicappede.

Spm. nr. S 777

Til *arbejdsministeren* (4/3 87) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Vil ministeren give en komplet opstilling med navns angivelse over, hvilke ekstra job folketingsmedlemmer i kraft af deres folketingsmandater besidder, samt hvad disse giver i vederlag pr. år fra de offentlige kasser?«

Begrundelse

(Som til spørgsmål nr. S 691).

Svar (10 3 87):

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Der er ikke inden for Arbejdsministeriets område ekstrajob af den omhandlede karakter.

Spm. nr. S 778

Til *socialministeren* (4/3 87) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Vil ministeren oplyse, om der fra centralt hold føres statistik over, hvor mange færdigvisiterede ældre der venter på plejehjemsplads eller beskyttet bolig?«

Begrundelse

Det er ydmygende og nedværdigende for ældre mennesker at være henvist til at vente på plejehjemsplads eller beskyttet bolig i årevis på en hospitalsventeafdeling. Derfor forventer spørgeren, at det offentlige er i besiddelse af et konkret tal for, hvor mange det drejer sig om, således at udbygningen af plejehjem og beskyttede boliger kan foretages efter behovet.

Svar (11/3 87):

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Der findes ingen landsdækkende opgørelse over antallet af ældre, der er på venteliste til en plejehjemsplads. En sådan opgørelse kan derfor kun tilvejebringes gennem en direkte henvendelse til samtlige kommuner i landet.

Som begrundelse for det stillede spørgsmål angives bl.a., at det konkrete antal visiterede er afgørende for, at udbygningen af plejehjem og beskyttede boliger kan foretages efter behovet.

Hertil vil jeg meddele, at opførelse af ældreboliger ikke igangsættes fra centralt hold. Det er kommunalbestyrelsens ansvar, at kommunen råder over det nødvendige antal plejehjemspladser til indbyggerne.

Det fremgår af »Redegørelse '86 om social- og sundhedsplanlægning«, s. 49, at der fortsat sker en udbygning af alternative ældreboliger i form af beskyttede boliger, lettere kollektivboliger og andre boliger for ældre. Til gengæld planlægger kommunerne ikke nogen samlet stigning i antallet af plejehjemspladser.

De endelige tal for social- og sundhedsplanerne 1986-89 viser, at antallet af pleje-

[Socialministeren]

hjemspladser planlægges at falde med 210 fra 1986 til 1989, mens antallet af beskyttede boliger og kollektivboliger planlægges at stige med henholdsvis 1.180 og 2.270. Derudover vil der fortsat i nogle kommuner ske en ombygning af ældre, nedslidte plejehjem, hvilket ikke påvirker det samlede pladstal nævneværdigt, men kan være en kvalitetsforbedring.

I sammenhæng med kommunernes omstilling på boligområdet sker der en betydelig planlagt udbygning af hjemmehjælpen, hjemmesygeplejen, daghjem- og dagcenteraktiviteterne og omsorgsforanstaltningerne i øvrigt. Disse mindre institutionsprægede tilbud kan medvirke til at afbøde behovet for deciderede plejehjemspladser.

Denne udvikling i kommunernes planlægning for opførelse af ældreboliger er positiv ud fra regeringens ældrepolitiske målsætning.

Jeg mener derfor ikke, at en landsopgørelse over færdigvisiterede ældre vil have nogen stor brugsværdi.

Der henvises i øvrigt til svaret af 17. april 1985 på spørgsmål nr. S 991 stillet af Birthe Hansen (SF).

Spm. nr. S 781

Til indenrigsministeren (5/3 87) af:

Poulsaard (FP):

»Kan ministeren oplyse, om Gladsaxe Kommune har kompetence til at give KTAS monopol på kabelforbindelsen fra de kommunale hybridnets hovedfordelere ud til fællesantenneanlæggene, når der i »handelen« indgår tv-programmensammensætning og priser på de såkaldte kommune- og hybridnetspakker?«

Begrundelse

Det er vigtigt at få klargjort, om en kommune lovligt kan forhandle tv-programmensammensætning med KTAS på antenneforeningernes vegne.

Antenneforeningerne bliver tilsyneladende »tvangsindlagt« til at modtage de programpakker, som kommunen og KTAS er blevet enige om.

Det har hidtil været således, at det er antenneforeningernes suveræne ret at vælge, hvilke tv-programmer man ønsker at modtage, bortset fra dansk tv.

Ligeledes er det betænkeligt, at prisen på programpakkerne er fastsat på grundlag af det monopol, KTAS får tildelt af kommunen til at nedlægge den sidste del af kabelnettet, som eventuelt skulle have været udbudt i konkurrence med private firmaer.

Der henvises til Gladsaxe Byråds dagsorden af 11. februar 1987.

Foreløbigt svar (12/3 87):

Indenrigsministeren (Enggaard):

Jeg har i dag bedt Gladsaxe Kommune om en udtalelse i anledning af det stillede spørgsmål og vender tilbage til sagen, når svaret foreligger.

Spm. nr. S 795

Til ministeren for Grønland (6/3 87) af:

Kaj Poulsen (S):

»Vil ministeren oplyse, hvilke firmaer, danske som udenlandske, der har haft ansat danske/grønlandske medarbejdere ved Thule Airbase i perioden januar til september 1968?«

Begrundelse

For at få skabt klarhed over ansættelsesforhold, samt hvilke foretagender der har haft ansat medarbejdere i perioden januar til september 1968, bedes ministeren klargøre, hvilke virksomheder der er tale om.

Svar (12/3 87):

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

De ca. 1.000 danske, der opholdt sig på Thulebasen i den omhandlede periode, var efter det for Ministeriet for Grønland oplyste ansat af firmaet Danish Construction Corporation (DCC), som på daværende tidspunkt havde kontrakt med det amerikanske flyvevåben om udførelse af civile funktioner i forsvarsområdet.

Det er ikke umiddelbart muligt af ministeriets sagsakter at se, hvorvidt også andre firmaer i dette tidsrum havde kontrakt med det amerikanske flyvevåben om udførelse af civilt arbejde.

Der henvises i øvrigt til den af indenrigsministeren gennem Sundhedsstyrelsen igang-

[Ministeren for Grønland]

satte undersøgelse af personer, der opholdt sig på Thulebasen, da flystyrtet fandt sted.

Supplerende besvarelse af skriftligt besvaret spørgsmål:

Ad spm. nr. S 724

Formanden:

Fra boligministeren er modtaget supplerende besvarelse af et af medlem af Folketinget Albrechtsen (VS) stillet spørgsmål.

Spørgsmålet, der sammen med begrundelsen og den foreløbige besvarelse er optaget i Folketingstidende foran, sp. 8740, var sålydende:

Til *boligministeren* (20/2 87) af:

Albrechtsen (VS):

»Kan ministeren bekræfte, at der er behov for en øjeblikkelig ændring af byfornyelseslovens §§ 36 og 44, således at lejere ikke kan opsiges i tilfælde, hvor et genopretningsarbejde varer i mere end tre måneder, og hvor grunden til arbejdet er udlejers misligholdelse af ejendommen?«

Supplerende svar (12/3 87):

Boligministeren (Thor Pedersen):

Byfornyelsesloven arbejder med 2 typer ejendomme, dels ejendomme, der kræver mindre istandsættelse, og hvor denne varetages af ejeren selv, dels ejendomme, hvor istandsættelsesarbejderne er så omfattende, at ejendommene må overtages af det offentlige. Den sidstnævnte kategori er karakteriseret bl.a. ved, at ejendommen typisk skal tømmes for beboere (beboerne anvises erstatningsbolig), før istandsættelsen iværksættes.

Byfornyelseslovens kapitel IV regulerer og sikrer i detaljer forholdet omkring erstatningsboliger, herunder, at såfremt istandsættelsesarbejder kan udføres inden for 3 måneder, kan udlejeren ikke opsiges lejeaftalen, men forlange, at lejeren midlertidigt overtager en anden bolig.

Erstatningsboligsystemet omfatter også beboere i ejendomme, hvor der gives påbud eller forbud efter lovens kapitel VIII, dvs. også den i begrundelsen anførte situation efter § 72.

Om denne situation bemærkes, at det må påregnes, at de arbejder, der nødvendiggør rømning, kan gennemføres inden for 3 måneder. Ved denne vurdering er der lagt vægt på, at kommunen/boligkommissionen typisk vil give den private ejer forbud mod beboelse frem for påbud, når ejendommen er i en så dårlig stand, at omfattende arbejder til afhjælpning af fare er påkrævet. Der er nemlig efter kapitel VIII ikke mulighed for ekspropriation, således som tilfældet er ved en byfornyelsesbeslutning.

Med hensyn til lejernes »boligbeskyttelse« bemærkes, at en lejer, der bebor en ejendom, hvis ejer får påbud efter lovens § 72, i første række er beskyttet af § 44, stk. 1. Trækker gennemførelsen af de givne påbud ud over en 3-måneders periode, vil lejeren, såfremt der sker opsigelse, via lovens erstatningsboligsystem i kapitel IV være beskyttet og sikret en ret til at få anvist en erstatningsbolig af passende størrelse, beliggenhed, kvalitet og udstyr, jf. lovens § 38, stk. 1.

Det er herefter sammenfattende min opfattelse, at den i spørgsmålet skitserede situation må betragtes som en undtagelse, og dette forhold taget i betragtning, sammenholdt med de almindelige vedligeholdelsesbestemmelser i lejeloven – og den mulige nedsættelse af lejen, såfremt disse bestemmelser ikke overholdes – samt byggelovens bestemmelser, giver ikke belæg for at ændre byfornyelseslovens bestemmelser. Opmærksomheden kan endvidere henledes på lov om tvungen administration af udlejningsejendomme.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 190:

Forslag til lov om ophævelse af lov om tillæg til borgerlig straffelov angående forræderi og anden landsskadelig virksomhed m.fl. love.

Af Tinning (VS) m.fl.
(Fremsat 30/1 87).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det foreliggende lovforslag, der er fremsat af Venstresocialisterne, drejer sig om en ophævelse af tre af de love, som blev vedtaget